

Naročnina

za državo SHS:

na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:

mesečno Din 30

Sobotna Izdaja:

celoletno

v Jugoslaviji Din 60
v inozemstvu 80

SLOVENEK

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“

Cene inseratov:

Enostolpna petitna vrsta
mali oglasi po Din 1.50 in
Din 2.—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2.50,
veliki po Din 3.— in 4.—,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din 6.—.

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izzemski
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poština plačana v polovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi
se ne vračajo: neuradna pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravnitva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Nerazčiščen položaj!

Vzrok, zakaj je Nikola Pašić napel vse sile in izrabil vsa sredstva, da dobi volivno vlado, je bil ta, ker je trdno pričakoval, da bo razbil slovensko in hrvatsko proticentralistično fronto, to je HRSS na Hrvatskem in SLS v Sloveniji. S tem bi bila zadobila udarec tudi Davidovičeva stranka, ki je za sporazum in za resnično demokracijo. Na ta način bi se položaj v Pašićevem smislu razčistil in bi bilo nadaljevanje centralistične in velesrbske smeri v naši državni politiki izgledalo kot izraz ljudske volje.

Ta namera se pa režimu ni posrečila. Večina, ki jo je zase izračunala, ni samo številčno neznatna, ampak je tudi moralno kompromitirana, ker je bila pridobljena z nasiljem in sistematično izvedenimi goljufijami. To ve tudi inozemstvo, pred katerim se je PP vlada zaradi tega moralno diskvalificirala. Toda kljub temu, da je vlada storila vse, da se izraz ljudske volje kolikor le more potrdi, ni oslabila niti ene izmed glavnih opozicijskih strank, ampak si je izvojevala svojo »večino« na račun manjših strank, predvsem na račun 700.000 Turkov. SLS je izšla iz volivnega boja kot zmagovita zastopnica slovenskega naroda, neokrnjena, ne da bi izgubljala dosedanje postojanke, moralno se je celo ojačila s tem, da ji je poverila svoj mandat Ljubljana kot kulturno središče slovenskega naroda. HRSS je izšla iz boja bistveno neoslabljena in slejkoprej predstavlja ves hrvatski narod. Stranka g. Davidoviča je številčno znatno narasla. Slejkoprej stoji slovenski in hrvatski narod kompaktno v eni bojni črti proti centralizmu, velesrbskemu državnemu zamislu in sistemu upravne korupcije, in število predstavitev srbskega naroda, ki so za narodni sporazum, se je znatno pomnožilo. Jako važno pa je tudi dejstvo, da je opozicija pri volitvah dobila preko 300.000 glasov več nego vlada, ki ima več mandatorov ne samo zaradi nasilne izvedbe volitev, ampak tudi zaradi krivice volivnega reda, ki daje srbskim pokrajinam nesorazmerno k dejanskemu številu prebivalstva več mandatorov nego prečanskim. Naj se obrača stvar tako ali tako, moralni plus je na strani opozicije, ki predstavlja dva naroda v celoti in najboljše elemente srbskega naroda.

Položaj je tedaj vse kaj drugega nego »enostaven«, »jasen« in »razčiščen«, kakor zagotavlja z veliko nervoznostjo zlasti samostalnodemokratska »štampac«. Pašić-Pribičevićeve volitve položaja niso čisto nič rešile, ampak so ga nasprotno še zapletle. Ako bi se bile vršile volitve pod vlado g. Davidoviča, ki bi bila čuvala njihovo popolno svobodo in zakonitost, bi bil položaj danes popolnoma razčiščen, ker bi bilo resnično razpoloženje večine ljudstva v državi prišlo do nepotvorenega izraza v gotovo impozantni večini onih, ki so za sporazum med Srbi, Hrvati in Slovenci, za pošteno upravo in za spoštovanje zakonov. G. Pašić pa je s svojimi volitvami politično stanje samo poslabšal in stoji samo pred alternativo, ali da krene na pot sporazuma s Hrvati in Slovenci kot enakopravnima narodom, proti katerima se ne sme vladati, ali pa da nasilne metode še posetri in stvari zene do dejanske, četudi prikrita diktature. Na vsak način je režim g. Pašića idejo sporazuma, ki je edino mogoča rešitev našega državnega problema, samo zadržal in jo lahko še nekaj časa zadržuje, ne da bi mogel preprečiti njene končne zmage.

Kajti nasilne metode, ki se prakticirajo dalje zlasti v naših pokrajinah, bodo rodile prav tako malo uspeha kakor vsa dosedanja prizadevanja PP režima v tej smeri. Proti dvema politično zavednima narodom, ki kompaktno odklanjata centralizem, ne more uspeti nobeno nasilje. Treba pomisliti, da sta Pašić in Pribičević poglavalna v opoziciji zdati tudi veliko večino inteligence hrvatskega in slovenskega naroda na par tisočin odvisnih, zastrašenih ali stem ne more naslanjati na nič drugega kakor na par tisočin odvisnih, zastrašenih ali koristolovskih oseb, ki nič ne predstavljajo v narodnem oziru. Nadaljnja premeščenja, odpuščenja, vpokojevanja, preganjanja, odstavljanja, aretacije, konfiskacije, razpuščanja itd., itd., bodo slovenski in hr-

Davidovičev pismo Pašiću.

Belgrad, 23. febr. (Izv.) Ljuba Davidovič je poslal včeraj Nikoli Pašiću obširno pismo, ki so ga danes priobčili vsi belgrajski listi. V pismu opozarja Davidovič Pašića na neznanski teror, ki ga izvršujejo njegovi organi posebno v bregalniškem okraju. Pismo, ki je napravilo v vsej tukajšnji javnosti velik vtis, se glasi:

Gospod predsednik! Storili smo vse, da pomagamo temu nesrečnemu ljudstvu v Bregalnici. Nič ni pomagalo, niti prošnja kralju, niti pritožbe notranjemu ministru. Ministrove obljube se niso izpolnile. Vaše nasilne oblasti z Vašo vednostjo pobijajo narod. Zapirajo, tolčejo, ubijajo. Klic »udari« se je izpremenil v klic »ubijaj!« Kri se preliva kakor v vojni. Vse se je podalo na tera barbarski posel. Veliki župan prednjači: »Če se pritoži, pretepate ga!« Tako odreja po telefonu ta junak, ki po šesti uri ne sme iti iz svojega stanovanja. Ali veste, na koga se to nanaša? Na g. Drakaloviča, starega učitelja in narodnega delavca, ki je za te kraje storil v narodnem oziru več kakor Vi, gospod Pašić, in jaz. Za nagrado pa sedaj dobiva batine. Zakaj? Zato, ker tudi sedaj brani nedolžne, kakor je to delal tudi za časa turške vlade. Krivda preganjanja je ta, ker so glasovali za demokratsko stranko. Izvolili so g. Šumenkovića namesto g. Mito Dimitrijevića. Izbrati

med to dvojico boljsega je bilo jako lahko. Izvolili so ga, zato sedaj strašno trpijo. Ali z barbarstvom ste hoteli še nekaj. Sklenili ste, da volitve v Bregalnici razveljavite. Zato sedaj strašite volivce, da pri ponovnih volitvah ne bi glasovali za demokratsko stranko. To je grdo. Nedostojno je to, g. Pašić, ne samo lepe in davne preteklosti radikalne stranke, temveč tudi naše težke sedanosti. Vemo, da se največja barbarstva v celi državi izvršujejo po navodilih Vašega zaupnika za take stvari. Naslednik Tisze, Khuenov učenec Svetozar Pribičević je njih metode prinesel v našo državo. Samo on lahko govori za Šumadijo, da je izdajalska. Tako se on zahvaljuje njeni širokogrudnosti in njenim žrtvam. Ali poleg najemnika mora nositi odgovornost tudi gospodar. Odgovorni ste tudi Vi, g. Pašić! Da ne bi po svoji stari navadi zopet rekli, da niste vedeli, Vas o tem obveščamo. V naši državi se ne sme ubijati brez odgovornosti. Ta mora priti prej ali slej. Ne pozabite tega! Ne prosim. Protestiram. Dvigam svoj glas v obrambo nedolžnih. Varujte se njihovih kletev, g. Pašić! Te so težke, tudi kadar padajo na nedolžne, naravnost strašne so, kadar padajo na brezdušne nasilnike. — Ljuba Davidovič, narodni poslanec.

Transakcija s Tipografijo

Belgrad, 23. februarja. (Izv.) Povodom nove pisave zagrebskega »Jutarnjega lista« in »Obzora«, poročajo tukajšnji listi, da je ta izprememba v zvezi z veliko transakcijo, ki se je napravila s Tipografijo. Kakor znano, je Tipografija veliko tiskovno in časopisno podjetje, ki izdaja v Zagrebu »Jutarnji list«, »Obzorje« in »Der Morgen« in ki je financirana od Hrvatske eskomptne banke. Vsled pritiska, ki ga je izvrševala vlada na banko, in pa z ozirom na obljube, je Hrvatska eskomptna banka to podjetje prodala kapitalističnemu konzorciju, ki se-
daj iz radikalov, in sicer kakor se trdi v Belgradu, za 30 milijonov dinarjev.

SESTANEK OPOZICIONALNIH VODITELJEV.

Belgrad, 23. (Izv.) Danes so prispeli v Belgrad nekateri voditelji bloka narodnega sporazuma. Iz Zagreba sta prišla dr. Polić in Pavle Radić, iz Sarajeva pa dr. Hrasnica. Ker so bili že prej obveščeni, da pride dr. Korošec šele zvečer, seje ni bilo, temveč so se vršili samo informativni razgovori. Dejstvo, da dr. Korošec še ni v Belgrad, so skušali nekateri politični krogi, posebno samostojni demokrati, izkoristiti, češ, da je prišlo med opozicionalci do nesporazuma. Te njihove intrige so ostale brez vsakega vtisa, ker so bili vsi politični krogi obveščeni o tem, da pride dr. Korošec šele zvečer. Iz tega se vidi, koliko so vredna vsa poročila tega časopisja o needinosti v Davidovičevi stranki, in kako otročjih sredstev se poslužujejo, da bi delali »štimgung«.

SODBA ZEMLJORADNIŠKE STRANKE O VOLITVAH.

Belgrad, 23. februarja. (Izv.) Včeraj in danes se je vršila seja glavnega odbora zemljoradniške stranke. Izdan je bil komunique, v katerem se v zelo ostrem tonu obsoja nasilni režim in se ne priznava zakonitost volitev.

POSILANCI PROTI TERORJU.

Belgrad, 23. februarja. (Izv.) Nocoj sta se odpeljala v Jugo Srbijo Kosta Timotijević in Rafajlović, da se na licu mesta prevzame narod le še bolj združila v odpor zoper sistem in mu med srbskim narodom pridobila le še več simpatij od strani demokratskih elementov. Edina pametna pot je sporazum med narodi Jugoslavije, ker sicer se državi izpodmakne podlaga, na kateri more edino obstojati in se razvijati. Kdor torej ščeva na to, da se centralistična reakcija ne samo nadaljuje, ampak celo posetri, ta dela proti državi in jo vedoma ruši.

pričata o terorju, k i ga oblasti tam še danes izvršujejo.

Vpad emigrantov v obmejno bolgarsko vas.

Sofija, 23. (Izv.) V obmejno vas Preložica je včeraj vpadlo okoli 50 bolgarskih emigrantov. Vojaštvo je vas takoj obkolilo in vse emigrante zajelo. V boju sta bila dva emigranta ubita. Ubit je tudi vodja čete Kristov. Vladni krogi se nadejajo, da bodo ujeli emigranti pri preiskavi podali dragocene izjave.

DEMENTI ZUNANJEGA MINISTRSTVA.

Belgrad, 23. (Izv.) Zunanje ministristvo je danes izdalo komunique, v katerem dementira, da se napadi na Bolgarijo organizirajo na našem ozemlju.

SEJA HZ.

Zagreb, 23. febr. (Izv.) Danes se je vršila seja HZ, na kateri je poročal dr. Trumbić o političnih smernicah po končanih volitvah. H koncu seje je prispel tudi pop Gjoka Popović, kateri je bil od vseh navzočih živahno pozdravljen. Sprejetih je bilo več resolucij, tako resolucija o internaciji dr. Mačka in o preganjanju ljudstva potom oblasti.

POSILANSKA IMUNITETA SE KRŠI DALJE.

Zagreb, 23. febr. (Izv.) Policija tudi danes ni dovolila interniranemu dr. Mačku in tovarišem, da bi zapustili policijske zapore. Za jutri sta zopet prosila za prost izhod dr. Maček in Košutić.

MINISTER ZA SOCIALNO POLITIKO V ZAGREBU.

Zagreb, 23. febr. (Izv.) Minister za socialno politiko je danes posetil osrednji urad za zavarovanje delavcev in je obenem prisostvoval seji osrednjega odbora, na kateri je generalni ravnatelj pojasnil gospodu ministru vse zahteve delavstva o zavarovanju. Minister je obljubil, da bo vse zahteve osrednjega urada upošteval, kolikor bo to največ mogoče. Popoldne je obiskal tudi delavsko zbornico. Popoldne pa si je gospod minister ogledal sanatorij za bolne na pljuči.

SNEG NA HRVATSKEM.

Zagreb, 23. febr. (Izv.) Radi snega, ki je zapadel po celi Hrvatski, je bilo danes večidel telefonskega prometa z deželo ukinjenega. Posebno mnogo snega je zapadlo v višje ležečih krajih. Prekinjene so zveze tudi s hrvatskim Primorjem. Popoldne je bila ustavljena proga s Cirkvenico popoldne pa je zaprta proga tudi na Sušak.

BODOČI RAZVOJ NOTRANJE POLITIKE V ITALIJI.

Rim, 23. februarja. Bivši generalni tajnik fašistovske stranke posl. Michele Bianchi je orisal bodoči razvoj notranje politike v Italiji sledeče:

Volitve so za bližnji čas izključene. Predvsem je treba dokončati Matteottijev proces. Potem imamo sedaj sveto leto. Daje je dala vlada južnim pokrajinam obljube za uvedbo velikih javnih del, katere obljube mora pred volitvami izpolniti. Sedanja zbornica ima še veliko delo pred seboj. Letošnje jesen ali spomladi l. 1926. se skliffe, da reši ustavne reforme, ki jih sedaj pripravljajo komis. osemnajststori. Fašistovska vlada tega vprašanja ne bo zapustila. Ravno tako je gotovo, da bo poslanska zbornica reforme odobrila. Zelo je pa dvomljivo, da bi jih odobril tudi senat. Vseled tega se bodo morale razpisati volitve, ki se bodo vršile na tleh ustavne reforme. Kar se tiče dežele, bo velika večina z nami. Ljudski volji se bo potem nedvomno prilagodil tudi senat.

VELIKE VAJE AMERISKE MORNARICE.

Washington, 23. febr. (Izv.) Predsednik Coolidge je odredil, da se morajo že odpovedane velike mornariške vaje pri havajskih otocih vršiti meseca aprila ali maja. Vaje se bodo vršile tako, da bodo poskušale najmočnejše vojne ladje havajsko otočje napasti, druga skupina pa bo imela nalogo napad odbiti. Mornariške vaje pri havajskem otočju je ameriška vlada že večkrat odgodila z ozirom na japonsko občutljivost.

LEPE DNEVNICE.

London, 23. febr. (Izv.) Senat Združenih držav je sklenil zvišati dohodke poslancev od 7500 dolarjev na 18.000 dolarjev letno. Splošno pričakujejo, da bo predsednik Coolidge temu sklepu ugovarjal in ga ne bo potrdil. Če bi pa zbornica poslancev ta predlog odobrila, je računati s predsedniško krizo. Ameriški poslanci prejemaajo poleg tega še po 500 dolarjev za vsakega rodbinskega člana in par sto dolarjev za voznino na železnicih.

OBDAVČENJE INOZEMSKIH DELAVCEV V FRANCIJI.

Pariz, 23. febr. (Izv.) »Matin« poroča, da bo finančnemu odboru predloženo načrt, da se obdavčijo tuji delavci v Franciji. Delavci bodo morali plačevati 7 odstotni davek od svojega zaslužka, zato pa bodo deležni bolniškega zavarovanja in zavarovanja za slučaj brezposelnosti.

BRIAND IZ SOCIALISTIČNE STRANKE IZKLJUCEN.

Pariz, 23. febr. (Izv.) Socialistično-republikanska stranka, ki jo vodi Painlevé, je na svojem kongresu izključila iz stranke Brianda, ker se je zavzemal v parlamentu za obranitev francoskega poslaništva pri Vatikanu.

NEMSKI ROMARJI V RIMU.

Rim, 23. febr. (Izv.) Papež je danes sprejel v avdijenci prvih 200 nemških romarjev, ki so prišli iz Berlina in Hannovera.

ZBLIZANJE MED NEMČIJO IN AVSTRIJO.

Berlin, 23. febr. (Izv.) Državni zbor je odobril pogodbo med Nemčijo in Avstrijo. Po tej pogodbi bodo odpravljene vse potne ovire med obema državama.

ODŠKODNINA ZA »LUSITANIO«.

Pariz, 23. febr. (Izv.) Ameriško-nemško razsodišče, ki je imelo nalogo določiti višino odškodnine za potopljeni parnik »Lusitania«, katerega so nemške podmornice med svetovno vojno potopile, je sklenilo, da mora Nemčija plačati 7 milijonov dolarjev kot glavnico za preskrbino nedorastlih otrok onih, ki so se s parnikom vred potopili. Utonilo je takrat 1198 oseb.

BOLEZEN ANGLEŠKEGA KRALJA.

London, 23. febr. (Izv.) Zdravstveno stanje angleškega kralja se počasi, toda vidno boljša.

ANGLIJA IN RUSIJA.

London, 23. febr. (Izv.) Zunanji minister Chamberlain je danes v odgovoru na interpelacijo glede zveze z Rusijo odgovoril, da vlada poslaništva v Moskvi ne bo upostavila in je opominjal na svoj govor lani, meseca oktobra.

DIJAŠKI NEMIRI V BUKAREŠTU.

Bukarešt, 23. febr. (Izv.) Dijaki so vprizorili na vseučilišču velike demonstracije proti židom. Vseučiliško poslopje je zasledila žandarmerija. V spopadu z žandarmerijo sta bila dva dijaka težko ranjena.

ZA NOVE VOJAŠNICE.

Bratislava, 23. febr. (Izv.) Pod predstvom bratislavskega župana je zborovala zveza slovaških mest, ki se je pečala v prvi vrsti z zidavo novih vojašnic na Slovaškem, da bi se dobilo več prostora za civilne urade.

VELIK ŠTRAJK V URALU.

Berlin, 23. febr. (Izv.) »Deutsche Allg. Zeitung« poroča, da so izbruhnili v delavskih revirjih na Uralu ogromni štrajki. Štrajka baje nad 100.000 delavcev. Delavci so ubili doslej nad 40 tajnih policistov.

Upravna jurisdikcija.

Jutrov jurist, če je res upravni jurist, samo dokazuje, da bi bili nasvetovani točaji krvavo potrebni. Mi sicer vemo, da danes naša uprava ne postopa po zakonu, ker imamo dokazov dovolj. Vzemimo samo vprašanje ustavitve časopisov, katero vprašanje je rešil v zadnjem »Pravniku« g. vseučiliški prof. dr. Dolenc. Kljub temu policije to ne gane. Prav tako je čisto po macedonsko razpuščen občinski zastop v Št. Vidu, zato ker so nekateri odborniki baje štrajkali, dasi bi se smel občinski odbor razpustiti, če bi bil storil kakšen uporen sklep, po zakonu bi bili mogli izgubiti mandat, če bi bil nastopil kak primer občinskega reda ali volilnega zakona, ki to predvideva. In takih macedonskih primerov je v Sloveniji na izbero. Zato trdimo, da od naše upravne oblasti ne pričakujemo upravnega pravičnega postopka, ker je žalibog balkanizem tudi že v Sloveniji; mi smo dosedanje ugotovitve zapisali le zato, da povemo, kakšna je že uprava v Sloveniji, posebno kakšna je šolska uprava. Dopisnik v »Jutru« pravi, da je šolski štrajk izjema in da se sme proti njemu izjemno postopati, da ima vse odpasti, tudi sklep krajnega šolskega sveta, opomin itd., in sicer radi tega, ker je izjema in ni nobenega zakona, ki bi to izjemo kaznoval. Kako bi prav prišel kazenski kodeks one vzhodne države, ki označuje v zadnjem paragrafu za kazniva vsa dejanja, ki niso posebe podvržena kazenski sankciji prejšnjih paragrafov. Pravnik so ta kodeks navajali kot unikum, naš upravni jurist v »Jutru« je prekosil celo to juridično modrost in pravi, da se štrajk mora in mora izjemno kaznovati prav radi tega, ker zakon te izjeme ne predvideva. Bog ve, kje je gospod štirinastletni kazenskega prava in eno glavnih načel je, da ni dejanje kaznivo, če ni kot tako navedeno v zakonu.

Pa če bi obveljalo mnenje »upravnega Jutrovega jurista«, da štrajk sploh ni v zakonu predviden, potem bi se sploh ne bilo smelo postopati proti njemu. Mi pa pravimo, štrajk so šolske zamude in postopati je po predpisih o šolskih zamudah. Če bi bilo upravno oblastvo postopalo, kakor predpisuje zakon in izvršilne naredbe, bi ne bilo kaznovalo staršev, ki jim je otrok že davno umrl, bi bilo tudi izvedelo po sklepih in opominu krajnega šolskega sveta, da je bilo nekaj otrok bolnih in drugače oviranih in bi bilo ugotovilo, da se starši, kakor smo že izjavili, sploh po veljavnih predpisih za enkrat ne morejo kaznovati, temveč samo opomniti. Tudi bi bilo upravno oblastvo, če bi res bilo upravno oblastvo ne pa »macedonska kancelarija« lahko potuhtalo, da mu nudi cesarski patent iz l. 1854, možnost štrajk prepovedati ter bi potem kršitev prepovedi lahko izjemno kaznovalo kot kršitev prepovedi po tem cesarskem patentu. Toda te prepovedi izdalo ni, kaznovalo pa je po zakonitih odločilih o šolskih zamudah, potem seveda ne more postopati izjemno, temveč po predpisih, ki tako kaznovanje urejujejo.

Tako bi izgledalo evropsko postopanje in uprava bi bila dokazala, da ni macedonska. V tem času pa smo doznali še za neko macedonsko; doznavamo, da se je postopek vršil po izrečnem ukazu g. velikega župana. Če je to res, potem doživljamo žalosten dokaz, kako se zabrisuje pristojnost raznih instanc in če je dr. Ferjančič res na ta ukaz tako postal, potem doživljamo žalostno dejstvo, da se še tako visoki uradniki uklanjajo vsakemu ukazu, če tudi je protizakonit, mesto bi se držali zakona. V evropski državi bi II. instanca bila kvečjemu zahtevala o stvari poročilo,

ne bi se pa spuščala v razsojo ali v podobne odredbe, dokler ni I. instanca izrekla svoje sodbe.

Politične vesti.

— Dekadence SDS. Slovenski intelektualci nam piše: Z ozirom na izid zadnjih volitev je moralo »Jutro« v uvodniku z dne 20. t. m. samo priznati, da je »SDS pri plutokraciji in pri oni slovenski inteligenci, ki pomenja človeka in pol, izgubila vse simpatije in vsako zaslonbo.« Ker govori »Jutro« o človeku in pol, si usojam vprašati, kaj in koliko pomenja »demokratizem« dr. Zerkava, ki se vozi in celo hodi v spremstvu uniformiranega ali — kadar mu tako prija — civilno oblečenega orožnika? Ako je stranka, ki je od vsega pričetka sem plutokratska in ki brez te ali one bančne zveze sploh ne more izhajati, izgubila zaslonbo v teh svojih lastnih krogih, je to le znak njenega razkroja in propadanja. Seveda se »Jutro« v isti sapi tolaži z mislijo, da je zato stranka pridobila pri malem človeku, pri slovenskem kmetu in delcu. Kaka samoprevara! Slovenski kmet in delavec vesta predobro, kaj imata pričakovati od te vseskozi protikmet-ske in protidelavske stranke. Ako bi ne bilo znanih volivnih metod, »posvetovanj« srezkih poglavarjev z župani, službenih potovanj raznih ravnateljev itd., ki smo jih zadostno osvetlili pred volitvami in po njih, bi ne bila SDS na deželi dobila niti toliko glasov kakor pri prejšnjih volitvah v narodno skupščino. Nikar se ne varajte! Preveč slušajev aam je znanih, ko so se od vas ustrahovani ljudje celo javili za čuvarje vaše skrinjice, svojo kroglico pa so oddali stranki svojega prepričanja. Sicer pa je zagajanje figamoz važna točka vašega nedemokratskega programa! V resnici pa so se od SDS odvrnili prav vsi intelektualni krogi, ker jim preseda njena nedemokratičnost, nasilnost, domišljavost in ogabna maščevalnost. Intelektualci pa so, ki dajejo poleg zdravega razuma slovenskega kmeta in delavca smer javnemu življenju. In tako ni več daleč čas, ko bo popolnoma izginila ali pa se v drugih vodah potopila stranka, ki izrablja geslo demokracije!

— Volivnega pristika ni bilo. Vladno časopisje neprestano pogreva svojo trditev, da so se volitve vršile popolnoma svobodno in da je sedanjí vladi večina naroda brez pritiska izrekla svoje zaupanje. — Kakšna pa je bila svobodna volja ljudstva, dokazuje izvelek iz uradnih navodil, ki jih je dal okrajni glavar Z. Jovanović v Batini pri Somboru svojim podrejenim organom. V izveleku, ki ga objavlja novosadski »Deutscher Volksblatt«, stoji, da bo on sam v avtomobilu obiskal vse občine, da se osebno prepriča, če so njegove odredbe vse izvršene. Nato sledi ponovni nalog za omejitev prometa in glede preiskav, naj jih izvrše orožniki in četniki. Potem pa pravi: »Vse časopise je treba brezobzirno zadržati in preprečiti njihovo razširjevanje med ljudi. Vse volivce morajo podrejeni organi prignati na volišča z dostavkom, da želi to sam veliki župan. Spisek političnih nasprotnikov mora vsak imeti pri sebi. K nasprotnikom je treba poslati četnike na dom, da jim najodločnejše prepovedo udeležiti se volitev. Lastnim pristašem je treba dati v roko košček papirja — šestinko rolo — z vsemi potrebnimi navodili. Tako jih bomo spoznali, da bodo lažje in prej glasovali. Ljudi, ki ne bodo imeli listka, je treba z volišč odstraniti. Ta posel naj opravijo najzanesljivejši ljudje na tajen način. Take ljudi je treba zvabiti na samotne prostore in jih posamezno odstraniti, da njihovi somišljeniki ne izvedo, kaj se jim je pripetilo. Agitatorjem naj župani takoj izplačajo dnevnice proti pobotnici.« — In zmagaja narodnega bloka je z ozirom na naredbe tega uradnega navodila res pravi izraz svobodne narodne volje.

— L'Ere nouvelle, glasilo francoske vladne večine, se v svoji 2665 številki od 19. februarja t. l. zopet vrača k volitvam v Jugoslavijo, našteva nasilja, sleparstva, ki se vršila ob volitvah, in pravi: »Če bi se hotele našteati vse nezakonitosti in nasilja, ki sta jih vršili vladajoči stranki, bi bilo treba napisati celo knjigo.« Nato pisec konstatira, da je kljub vsemu temu glasovalo za opozicijo več volivcev nego za vlado in da so HRSS, SLS in Davidovičeva stranka ostale neokrnjene. »Več kot evidentno je«, piše L'Ere nouvelle, »da se je ljudstvo po veliki večini izreklo za bratski in lojalni sporazum s Hrvati in Slovenci«. Kar pa se tiče centralizma, sodi članek sledeče: »Diktatorski centralizem g. Pašića, ki je po potvorjenih volitvah hotel prevarati evropsko javnost glede na resnično razporeženje jugoslovanskega ljudstva, je doživel znaten krah in končal s tem, da se bo popolnoma diskreditiral celo v krogih, ki dozdaj niso skrivali svojih simpatij napram njemu.« — Treba pripomniti, da razen »Tempse«, ki plava v desničarskih vodah, ni niti enega mednarodno uglednega lista, ki bi se bil zavzel za Pašičeve metode in še »Tempse« jih je branil samo pogojno.

Beleške.

»Jutrova« doslednost. Na naprednem zavodu ne sme noben klasičen filolog poučevati (gl. »Jutro« od 21. februarja 1925). S tem je dana ravnatelj Jugu dobra lekcija, ker je poklical mesto enega kar tri klasične filologe. Mi čakamo, kdaj bode ravnatelj Jug odpustil Pavliča, Škrlija in Majcena, ki na te načine ne spadajo na napredni zavod.

Ponarejevalci. Uradni presbiri v Belgradu je dal raznim listom na razpolago prevod članka o Pašiću, ki je bil objavljen v londonskih »Times«. Prevod pa je zelo pomanjkljiv in mestoma očitno nalašč ponarejen ali pa zelo izpremenjen. »Slobozna Tribuna« v Zagrebu objavlja original in prevod. Iz primerjave se vidi, da so v Belgradu vedno prestavili »Yugoslavia« s »kraljevina SHS«, nekaj zelo značilnih, za Pašića neugodnih stavkov so pa nomenoma izpustili. Za uradni presbiri jako neprijetno spricevalo.

Dopisi.

Vrhuika. Volivni poraz, ki so ga doživeli liberalci pri nas, jih silno boli in peče. Bridke resnice, da jih ljudstvo odklanja, ne morejo mirno in trezno prenesti. Sodnijske ovadbe, grožnje z bojkotom, ponočni pocestni škan-dali, to je sedaj njihovo maščevanje za volivno — brco. »Dolgi in suhi« gromovnik, znan iz »Domovine«, se je spril sedaj v »Jutru« na lastne volivce, očita jim nezavednost. Še celo g. notar, ki dobro ve, da živi od kruha, ki mu ga donaja naša ljudje, opleta sedaj z izrazi, ki so pa le vredni njega samega, za kar se bode še bridko kesal. Kajti gospodje od zlahte Jelovšek comp. in vsi, ki so gospodo v borbi proti ljudstvu podpirajo, naj zapomnijo sledeče: Osmega februarja je vkljub silnemu pritisku, mirno in samozavestno prikorakalo na volišče 860 volivcev in oddalo kroglice v prvo skrinjico. Ali bo res treba na volivce apelirati, da naj tudi v zasebnem življenju izvršujejo strankino dolžnost, in tako na mah ponižajo demokratsko gospodo na od zlahte Jelovšek comp. in vsi, ki to go-teči, premislite.

Št. Jurij pri Grosupljem. Dne 18. febr. smo pokopali gosp. nadučitelja Ivana Remica v starosti 75 let. Rajniki je bil jako priljubljen kot učitelj, ki je učil nad 35 let v Št. Juriju. Veliko je storil za izobrazbo ljudstva tudi izven šole, bil je krščanski mož, kakršnih bi si jih več želeli med današnjim učitelstvom. Bil je več časa občinski svetovalec, soustanovitelj katol. izobr. društva ter več časa njegov predsednik. Bil je tudi soustanovitelj Prost. gasilnega društva v Št. Juriju. Kako je bil priljubljen, je pričal njegov pogreb. Poleg sorodnikov in znancev ga je spremlilo na njegovi zadnji poti skoraj vse tukajšnje prebivalstvo ter mnogo ljudi tudi iz sosednjih občin. Zastopana so bila tudi razna društva in korporacije kakor šolska mladina, Prost. gasilno društvo, občinski odbor, krajni šolski svet, Orli, naraščaj in izobraževalno društvo. Imenovana društva in korporacije so mu poklonile tudi nagrobne vence. Pevski odsek izobraževalnega društva je zapel ganljive žalostinke. Zaslužnega šolnika ohranimo v trajnem, najboljšem spominu. Naj v miru počiva!

Zagorje ob Savi. Radi krivičnega preganjanja priljubljenih učiteljev na šolah v Zagorju in Toplicah se ljudstvo kar ne more pomiriti. Protestno zborovanje, ki se je 15. t. m. vršilo v Zadržnem domu, se je zdelo vsem mnogo premajhen izraz jeze nad provzročitelji velikih krivic, zato je bilo potrebno sklicati javen protestni shod. Vršiti bi se imel ta shod v Toplicah v nedeljo dne 22. febr. Toda še preden so sklicatelji shod javili okrajnemu glavarju, je ta že osebno prišel v Zagorje — shod prepovedal. Zagorzil je, da bo vsak kaznovan, kdor bi se predrznil shod sklicati, in obljubil je pomnožiti orožniško patroljo, da bo dovolj močna za vsak slučaj. Glavni razlog za prepoved je pa navajal to, da komunisti izrabljajo take shode v svojo korist. Torej z izgovorom zatiranja komunizma in boljševizma prepoveduje režim vsak izraz ljudske nevolje nad krivičnim terorjem.

Komaj 20leten učitelj Pivk, katerega so 15. t. m. vrgli iz dvorane protestnega zborovanja in nedavno vinjenega iz gostilne, je dobil ta teden odlok, da je v Toplicah stalno nameščen. Pivk si je pridobil zasluge za Orjuno.

Kočevo. Skoraj 14 dni so rabili slavni »zmagovalci« iz Kočevja, da so si pripravili hladilen obliž za pekoče rane v dolgem pismu v »Slov. narod«. Izšla je ta jeremijada v isti številki kot Župančičeva zahvala na maloštevilne zveste. Kaj bi ne bil tudi dr. Sajovic bolje učinil, da bi se bil zahvalil svojim trabantom, kot da skuša oprati svoj sijajni poraz pred radikalnimi močjočnjaki in pred dr. Zerkavom, kateremu je pred volitvami zagotavljal, da je vse njegovo, in sedaj opleta na vse strani?! Ves članek kar mrgoli denuncijacij na kočevsko duhovščino, kateri je g. kandidat v volivni borbi pisal vabljliva pisma, na kočevsko učitelstvo, katero sedaj javno izjavlja, da nas ni podpiralo in na celokupno kočevsko ljudstvo. Vidi se, da je pismo nareko-

vala onemogla jeza premaganca, ki grize na vse strani, samo da potolaži svoj obup. Gospod propali kandidat išče povsod vzroka svoji sijajni »zmagi«, samo pri samem sebi ne. Ponaša se s svojimi 41. javnimi shodi. Ljudi je bilo povsod (tako vsaj zatrjuje g. kandidat na razpoloženju) 70, 80 do 100; mi radi verujemo tem številkam. Kočevjarji so sicer revni, vendar pa so povsod sedaj po Božiču zaklali kakega prešička. Če jim je g. kandidat plačeval litre na litre vina, kaj se ne prileže na klobaso kozarček zastojčka? — Tako se je pripetilo neki dan za časa volivnega boja, da so okupirali Kajfežev avtomobil (ki je bil sicer dnevno v službi g. kandidata) inženirji gradbene direkcije iz Ljubljane. Ko se je blizal avtomobil neki vasi, so opazili gospodje, da cela vas drevi proti gostilni. Ko vprašajo, kaj naj to pomeni, zvedo, da so vaščani mislili, da se je pripeljal radodarni g. kandidat. Ma è vero, non trovato! Ali sedaj razumete, zakaj ste imeli toliko poslušalcev, pa tako malo kroglic? Temu treba se privaditi, sprva sicer težko gre. V zadnjem času gospodje v svojih dopisih iz Kočevja kaj radi povdarjajo svojo nacionalnost. Tako tudi v tem pismu. Prav, tudi v tem oziru je dobro, da smo si na jasnem. Vse vaše delovanje med Kočevjarji priča samo o tem, da vam je nacionalnost plašč, ki ga priložnostno rabite. Ali naj se zgraža glede »pakta med SLS in Kočevjarji«, ki v resnici ne obstoje, ker SLS ni treba sestavljati pismenih paktov, ker je njen program dovolj jasen, torej, ali naj se zgraža nad tem ona osebnost, ki je l. 1923. res sklenila pismen pakt med Nemci in radikali obsegajoč 17 točk, ona oseba, ki je sama izdajala do-bršen čas nemški list v Kočevju? Ali ne veste, gg. dem.-rad., da je vaš velenacionalni vodja po nemških shodih hajlal? Ali veste, kaj vse je obljubljaval Nemcem tudi v nacionalnem oziru? Pravite, da ste nacionalni, pa ne dopustite souporabe šolske telovadnice tukajšnjemu orlovskemu društvu! Glede statistike priznamo, da so se Nemci po deželi sijajno držali. Vsa čast jim! Zato so pa meščani bili protiutež, in ne samo »pametni in trezni gospodarski krogi«, ampak tudi mnogo drugih, da omenimo n. pr. bivšega hlapca pri hotelu (ali spada tudi on k tem »treznim« krogom?) itd., je pomagalo drugi skrinjici priplezati do številke 184. Pač pa so naši slovenski volivci, zlasti delavci, sijajno držali! — S slastjo podčrtavate ime tukajšnjega kaplana, češ da je razširjal »Sonderausgabe der Gottscheerzeitung«. Da, tudi to je storil, toda — samo mimogrede, ker glavni namen njegovih potov so bili shodi, kjer je g. kandidatu podiral zlate gradove o štiriletnem ministruvanju v naši prestolici. Samo kolportаж kakega lista prepuščamo vam — političnim kapacitetam, tega bi bili morda še zmožni, a za vse drugo politično delo zaslužite samo »im Durchfallen« 1.

V nedeljo ob štirih popoldne
TELOVADNA AKADEMIJA
Orla Krakovo-Trnovo v Ljud. domu!

Cerkveni vestnik.
LETOPIŠ ILIRSKÉ PROVINCE KAPUCINSKEGA REDA ZA L. 1925.

Ravnokar je izšel prvi letopis imenovane novo ustanovljene province (Schematismus F. F. Ordinis Minorum S. P. Francisci Capucinum Provinciae Illyricae ineunte anno 1925 dispositus. Sumptibus Provinciae editus. Celejae). — Drobna, 28 strani broječa knjižica podaja ne le pregled samostanskih hiš in kapucinskih redovnikov v imenovani provinciji, temveč je važen donesek k najnovejši zgodovini kapucinskega reda.

Uvod nam slika postanek nove Ilirske province. V bivši Avstro-Ogrski so spadali kapucinski samostani bivše Štajerske, Koroške, Kranjske in Goriške v »Štajersko provincio«. Vsled po vojni izpremenjenih razmer je pa bila »Štajerska kapucinska provincia« dne 30. decembra 1921 ukinjena; njeni slovenski samostani v naši državi so se združili s hrvaško kapucinsko provincio v novo Ilirsko provincio pod naslovom in varstvom Device Marije brezmadežne spočete. — Samostani v Gorici, Sv. Križu pri Ajdovščini in na Reki so pa bili z dekretom dne 18. maja 1923 pridruženi beneški provinci.

Samostani nove Ilirske province so: Celje, Krško, Škofja Loka, Studenci pri Mariboru, Ptuj, Varaždin, Osijek, Karlobag, Split, Dubrovnik-Lapad.

Dne 16. sept. 1924 je imela nova provinca svoj prvi kapitelj, na katerem je bil za prvega provincijala izvoljen preč. P. Linus Prah, bivši goriški gvardijan.

Ilirska provincia šteje 10 samostanskih hiš; redovnikov ima 91 in sicer 48 duhovnikov, 7 klerikov in 36 bratov-lajikov.

Za bodoči razvoj Ilirske kapucinske province in za njeno delo je važen sklep prvega kapitlja, da je namreč Ilirska provinca na nujno pobudo iz Rima sprejela v svojo skrb vse kapucinske misijone v Bolgariji. Letopis ima na str. 24—26 tudi seznam o. kapucinov-misijonarjev v Bolgariji; med njimi sta tudi dva Slovenca iz dekanije Postojna. — Z do-delitvijo tega misijonskega polja je uprav Ilirski kapucinski provinci dodeljena prevažna misijonska in kulturna naloga.

Dnevne novice.

Usoda slovenskega invalida.

Iz Ambrusa nam poročajo: V tukajšnji občini živi invalid Janez Gregorič. Med vojsko je služil pri 20. lovskemu bataljonu, ki je bil leta 1915 v Galiciji. Nekoč je odšel blizu Zborova na prednjo stražo z drugimi vojaki in so opazili večji oddelek Rusov, ki so prodirali proti njim. Začeli so na Ruse streljati, Rusi so pa dvignili roke, da se podajo. Poveljnik prednje straže je pa zapovedal, da morajo streljati naprej. Ko so Rusi videli, da ni veliko Avstrijcev in da bi tudi prostovoljna predaja nič ne pomagala, so se začeli boriti, tisto pešico vojakov obkolili in vse do zadnjega posekali. Ivan Gregorič je dobil 16 ran od sablje in bajonetov. Šest ur je ležal brez zavesti. Ko so ga mislili vreči v pripravljen grob, je še s težavo pokazal znamenje življenja in tako ni bil živ pokopan. Trikrat je bil preboden z bajonetom skozi prsa in bi bil gotovo kmalu izdihnil, če bi ne dobil hitre pomoči. V vojaški bolnišnici si je polagoma opomogel, vsi zdravniki so se pa čudili, kako je mogoče, da je ostal še živ.

Po dveh letih ujetništva se je slučajno v Taškentu sešel s poveljnikom prednje straže, ki je zapovedal, da morajo na Ruse streljati, če so se tudi podali. Od drugih tovarišev od bataljona, ki so oddale videli žalostno usodo prednje straže, je izvedel tudi v ujetništvu, da je poveljnik padel pred Rusi na kolena in prosil, naj ga puste. Tako je prišel brez ran v ujetništvo in je bil častnik pri dobrovoljcih.

Gregorič se je vrnil v avgustu leta 1920 iz Rusije kot invalid. Od takrat naprej pa se je začel njegov pravi križev pot. Uvidel je, da ne dobi pravice in to ga je bolj bolelo in to še bolj boli, kakor vse rane, ki jih je dobil. Kmalu po vrnitvi je šel na invalidsko komando v Ljubljano in prosil, da bi ga sprejeli v kak zavod ali mu pa dali invalidnino, da bi mogel živeti. Toda tam so ga brezobzirno odeslovili, češ, da ga niso oni telesno pokvarili, zato mu tudi niso dolžni pomagati. Vrnili se je domov brezuspešno. V oktobru leta 1921 so mu pri nadpregledu v Novem mestu priznali, da je vsled ran 50 odstot. invalid, niso mu pa hoteli upoštevati živčne bolezni, ki ga muči hujše, kakor so ga rane mučile že od leta 1917 naprej. Po tem nadpregledu je dobil le 7 dinarjev mesečne pokojnine. Leta 1923 so jo zvišali na 30 dinarjev, avgusta istega leta so mu jo pa zopet znižali na 24 dinarjev mesečno, z decembrom 1923 so mu jo pa popolnoma ustavili. Obračal se je na razne strani, prosil in zahteval, pa od nikoder nobenega odmeva. Leta 1924 na spomlad se mu je vsled obupnega stanja in pomanjkanja onemogel. V breme je 70 let staremu očetu in sestri, ki imata komaj toliko zemlje, da moreta prehraniti eno kravico. Vse živčne bolezni je tako oslabil, da ni za nobeno delo sposoben. Božjast ga meče in mrcvari tedensko, da je groza. Spomladi leta 1924 so ga peljali na invalidsko komando, da se bodo tam osebno prepričali o resničnosti njegove bolezni. Toda tudi tam mu niso hoteli verjeti, dasi so ga videli, kako ga je božjast premetavala sem in tja. Končno so ga dali prepeljati na Studenec na opazovališče. Tamošnji zdravnik dr. Divjak je takoj konstatiral njegovo hudo bolezen in je izrazil tudi začudenje, kako morejo takega človeka šele preiskovati o bolezni, ko je vendar bolezen tako očita. Spravil ga je takoj v bolnico za pljučne bolezni. Po preteku 5 tednov je prišel zopet domov, kjer ne more ničesar delati. Po poklicu je čevljar in je pred vojsko dobro delal in skrbel za očeta in sestro. Vsi v Ambrusu se zgražajo nad tem, da pustijo človeka, ki je prišel brez lastne krivde ob delavno moč, tako zapuščenega in v takem pomanjkanju. Ambrusčani se vprašujejo, češ, niti za takega se ne skrbijo. Najpotrebnejši daleč na okoli je gotovo Gregorič, pa ne dobi ničesar. Kam gre naš denar. Mi hočemo, da bodi pravica za vse enaka. Ali res morda ni pravice? Žalostni so sadovi centralističnega režima.

— Zadnji teden za nabiranje članov Mohorjeve družbe. Najlepše znamenje za vsako župnijo je, če se izkaže v Mohorjevem kolektoru z velikim številom Mohorjev. V tem oziru bi bilo prav poučno, če bi kdo sestavil natančno statistiko, za koliko procentov je kaka župnija napredovala ali nazadovala v primeri z lanskim letom in v primeri z letom 1919, ko je stala Družba na višku, kar se tiče števila članov. Ogromno število 90.000 Mohorjanov je bilo takrat naš ponos in naša nada za bodočnost. Kajti pri nas more izdati knjige, ki bi bile dostopne najširšim slojem naroda, samo organizacija, ki šteje na desetisoče članov in ki ima poverjenišvo tako organizirano, da je vsakemu dostopno in da poslovanje nič ne stane. Baš sedaj ima Mohorjeva družba vse pogoje, da doseže svoj višek, kar se tiče vsebine knjig: za urednika ima pisatelja Finžgarja, ki pozna potrebe našega naroda kakor malokateri javni delavec in ki ima tudi dovolj stikov z literarnimi krogi, da lahko organizira sodelništvo. Zato je škoda tem večja, da nam je vojna v zvezi s povečanimi razmerami število Mohorjanov potisnila celo za malenkost pod 40.000. Naš cilj mora biti prej ko slej:

Mohorjeva knjiga mora priti v vsako slovensko hišo! Prosimo gospode poverjenike, da natančno pregledajo seznamek vseh doslej že prijavljenih članov ter se prepričajo, ali manjka med njimi kake družine, kjer so morebiti bolj pozabili na naročitev kakor jo namenoma opustili. Naj ne bo nobene župnije, ki bi vsaj lanskega števila ne dosegla, če ga ne more prekoračiti! Gospode poverjenike naj pri nabiranju članov podpirajo naša društva — saj je Mohorjeva družba naša najodličnejša prosvetna organizacija.

— IV. mednarodni versko-etnološki tečaj se vrši letos in sicer v Milanu od 17. do 25. sept. Dosedanji kongresi so se vršili 1912 in 1913 v Leuven v Belgiji, in 1922 v Tilburgu na Holandskem. Podrobnejši podatki se pričajo pozneje. Po tečaju v Milanu se bodo ponovila nekatera tozadevna predavanja v Rimu.

— Smrtna kosa. Umrl je v Splitu dvornosodni svetnik višjega deželnega sodišča dr. Ignjat Katalinič, brat rektorja bogoslovja prof. dr. Ante Kataliniča. Pokojnik je bil eden najboljših pravnikov v Dalmaciji ter je v novi državi načeloval pravosodnemu poverjeništvu, dokler ni bilo odpravljen. — V Clevelandu je umrl 68 letni Frank Prevec, doma iz Loza na Notranjskem. Zapustil je soprogo, pet hčera in dva sina.

— Koga je podpirala »Rdeča pomoč«? »Politika« objavlja imena in naslove nekaterih ljudi, ki so prejeli znatne podpore od »Rdeče pomoči«. Dobili so med drugimi: Pavle Pavlovič 1500 Din, njegova soproga 500 Din. Sima Marković 2000 Din. Pavle Pavlovič 1500 Din, njegova soproga 707 Din. Sima Marković 2000 Din. Pavle Pavlovič 1000 Din, njegova soproga 500 Din. Rajko Jovanović 1500 Din. Sima Marković 1500 Din. Pavle Pavlovič 1570 Din (za velikonočne praznike). Pavle Pavlovič 1500 Din, Sima Marković 1500 Din. Rajko Jovanović 1500. Pavle Pavlovič 300 Din. Sima Marković 2000 Din. Pavle Pavlovič 1200 Din, Sima Marković 1000 Din. Pavle Pavlovič 1000 Din, njegova soproga 500 Din. Rajko Jovanović 2000. Pavle Pavlovič 1500 Din. Pavle Pavlovič 1000 Din. Sima Marković 9000 Din. Pavle Pavlovič 1500 Din, Sima Marković 2000 Din. Dalje je izplačala blagajna »Rdeče pomoči« za preganjance v Makedoniji 48.000 Din, za hrvatske komuniste 10.000 Din, za slovenske komuniste 10.000 dinarjev, za bolgarske emigrante v Belgradu 40.000 Din. — Te podatke objavlja »Politika« na podlagi blagajniške knjige, ki jo je belgrajska policija dobila pri blagajničarki Cvetković. Dalje omenja »Politika« tudi pismo, ki so ga našli v blagajni »Rdeče pomoči«, ki ga je pisal na »Rdečo pomoč« neki Feliks Deutschbauer iz Ljubljane, kjer pravi, da smejo dobiti podporo le oni, ki se izkažejo za legitimacijo »neodvisne delavske stranke Jugoslavije«. Kaj je na teh podatkih resničnega ali ne, ne moremo ugotoviti.

— »Selor« zaplenjeno. Belgrajska policija je zaplenila zadnjo številko zemljoradniškega glasila »Selor«, ker da je v članku »Volitve« žalilo krono in — vladu.

— Imenovanje na zagrebški univerzi. Izrednim profesorjem za botaniko na zagrebški gosposkarsko-gozdarski fakulteti je imenovan dr. Ivo Pevalek.

— Delovne razmere v Združenih državah Severne Amerike. Izseljeniški komitariat v Zagrebu naznanja: V Združenih državah Severne Amerike brezposelnost še ni prenehala. Russel Sage Foundation v New Yorku, ki je pet let vodila izvide v 31 mestih Združenih držav, izjavlja, da se trgovina popravlja in da zaposlenost ter vsota zaslužka posameznega delavca skoraj v vseh industrijah stalno napreduje, da je pa poprečno vendar še vedno po 10—12 odstotkov vseh delavcev stalno nezaposlenih. Boljša se položaj v tekstilni, tobačni, čevljarški, konfekcijski, pohištveni in glasbeni industriji.

— Odkup zeniškega rudnika. Državno gozdarsko podjetje Drvar-Dobrljin je kupilo rudnik v Zenici, ki je bil doslej last nekega mažarsko-nemškega podjetja.

— Drzen požigalec. 35 letni zidar Peter Golob, pristojen baje v Mekinje pri Kamniku, je prišel v roke pravice. Priklatil se je v nedeljo popoldne v gostilno Fr. Ahčina, pri Sv. Duhu pri Škofji Loki in se jel pomaloma pričkati z gosti domačini. Izdajal se je za komunisto, ki ga je brez dela in preganjan radi nekega nagrobnega govora v perovski praharni umrlemu tovarišu. V mraku je izginil iz gostilne. Ko je pogledal gospodar za njim, se je že dvigal plamen iz stelje v šupi. Zadnji hip se mu je še posrečilo pogasiti ogenj in preprečiti silno nesrečo. Lopov je med tem izginil. Nastal je po vasi pravi pogon za njim. Izdala ga je sled po novozapadlem snegu. Na polju pri gorenjski progli sta ga zgrabila dva fanta in silno ogorčeni vaščani so ga izročili na lice mesta orožniku iz Škofje Loke. Sodeč po njegovih drznih grožnjah in izjavah, ta poizkušeni zločin ne bo prvi, ki ga ima na vesti. — Sploh nas zadnji čas v tukajšnji okolici pogosto obkrožujejo razni delomrzniki, ki pod raznimi pretekami, n. pr. za slepce, invalide itd. izvajajo denar iz ljudstva. Pozor pred takimi sleparji. Naj postopa oblast z njimi z vso ostrojtjo!

— Zdravstvena palača v Novem Sadu se slovesno otvori dne 8. marca t. l.

— Pobegnil je iz strahe pred kaznijo 24 letni France Jurečič iz Cresenea pri Cerkljah. Zasedloval ga je sodišče v Krškem. Sumijo, da je pobegnil v Avstrijo.

— Razne tatvine in goljufije. Pred par dnevi je bilo vlomljeno v trgovino Franceta Povšiča pri Krškem. Tat je odprl vrata s ponarejenim ključem in je odnesel več svetlih naglavnih rut, 56 m kloba, platna in kontenine, dve vreči soli in pa 3400 Din gotovine. Vlom je izvršil znan postopač, katerega žandarmerija dobro pozna in ga že dalj časa išče. — V Lahovnikovi gostilni v Prevaljah je vzel 26 letni urarski pomočnik Stefan Bedekovič košaro obleke, katero je shranil tam njegov prijatelj krojaški pomočnik Mate Vrečko. Mož je delal nekaj časa pri urarjevi vdovi Mariji Zuflič v Črni. Vrečko je imel v vreči razno obleko in perilo. Bedekovič pozna prav dobro že tudi zagrebška policija. — K trgovcu D. Mihajloviču v Somboru je prišel neki neznanec in mu je predložil ponarejen duplikat železniškega tovornega lista za 21 zabojev jaje za trdko Ivan Borovski v Somboru. Izvabil mu je na ta način 10.000 Din. Končno pa so ugotovili, da je bilo že med vožnjo v Slavonskem Brodu 70 zabojev jaje prodanih. Goljuf se je izdajal za trgovca Ivana Borovskega iz Sombora. Slepak je srednjevelik, čedno oblečen, ima rdečkasto-kostanjeve lase in govori hrvaški. — Posestniku in lesnemu trgovcu Rudolfu Zupanu na Dovjem je bila ukradena iz zaklenjene sobe na žagi v Podkušah lovška puška, enocevka repetirka z daljnogledom, kaliber 12 mm, in nekaj nabojev v skupni vrednosti okrog 3000 Din. — Ervinu Damischu v Ptujju je bilo ukradeno kolo znamke Puch, poniklano, s črnimi držaji, vredno 2500 Din.

— Javna licitacija. Cestni okrajni odbor na Vrhniki razpisuje na dan 13. marca t. l. javno ofertalno licitacijo za oddajo zgradbe novega železobetonskega mostu čez Gradaščico v Polhovem gradu. Podrobnejši podatki so razvidni iz razglaš v Uradnem listu. Gradbena direkcija v Ljubljani, dne 19. februarja 1925. Gradbeni direktor: Ing. Kraje s. r. 1132

Iz Koroške.

k Županska volitev v Rikarji vasi. Za župana v Rikarji vasi je bil po raznih prizivih Bauernbunda končnoveljavno izvoljen Šimen Boštjančič, odlični slovenski gospodar.

k Koroški Slovenci in nemški dom v Celju. Zadnji »Koroški Slovenec« poroča o protestnem shodu v Celovcu povodom končne rešitve vprašanja nemškega doma v Celju. Govorniki na shodu so se končno zedinili za geslo: »Oko za oko, zob za zob.« To se pravi, račun za celjski nemški dom naj poravnajo Slovenci. K resoluciji, ki so jo gospodje na shodu sklenili, imamo omeniti: »Nemcem v Sloveniji naj se priznajo vse pravice, ki jih imajo Slovenci na Koroškem.« Nemci v Jugoslaviji naj vprašajo nas in ni dvojbe, da bo Jugoslavija zelo rada dala Nemcem tisto, kar Nemci tu nam, ako bodo Nemci s tem zadovoljni.

k Smrtna kosa. V Zrelcu je umrl Ivan Tomažič, pd. Krumpel, posestnik in cerkvenik. Bil je vedno zaveden Slovenec in veren mož.

Iz Štajerske.

k Orlovski odsek v Mariboru priredi akademijo dne 1. marca t. l. ob 5 popoldne v dvorani Zadrugne gosposkarske banke d. d., Aleksandrova cesta 6. Zato si usoja odbor tem potem sporočiti vsem prijateljem orlovstva, da se dobe vstopnice za to priliko v predprodaji v knjigarni sv. Cirila na Koroški cesti 5 in pri njeni podružnici Aleksandrova cesta 6. Ker je spored bogat in pester, naj nihče ne zamudi te prilike. — Bog živi! — Odbor.

k Politika v celjskem Invalidskem domu. V celjskem Invalidskem domu je bil do znanih trboveljskih dogodkov med drugimi v oskrbi 50-odstotni vojni invalid Anton Tekavec, ki si je skušal prislužiti nekaj približka z raznašanjem »Slovenca«. Kot takega sta ga za časa trboveljskih dogodkov napadla dva orjunaša, a upravitelj Invalidskega doma ga je nato v pisarni še žalil in ga vrhu tega odslovil iz doma. Tekavčevo pritožbo je upravitelj poročal oblastem, da ga je bil Tekavec žalil, dasi je bila resnica ravno obratna. Ni dovolj tega, pa sedaj upravitelj Tekavcu nagaša še na ta način, da zadržuje njegovo, doslej na Invalidski dom prihajajočo pokojnino. Tako je bila pokojnina za Tekavca dne 1. t. m. na dek 10.346 kupnina 24/17—3951 v znesku 77.50 Din izplačana Invalidskemu domu v Celju, a je Tekavec kljub ponovni prošnji še danes ni dobil. Tako ravnanje je za upravitelja človekoljubne javne ustanove pač nedopustno.

k Požar. 18. t. m. je izbruhnil ob 11. zvečer v skednju posestnika Franca Selšaka v Trnovljah pri Celju požar, ki je v trenutku objel celo poslopje. Na pomoč je prišlo gasilno društvo iz Trnovelj. Pogorelo je celo poslopje z vsem orodjem. Lastnik je bil zavarovan samo za malenkostno vsoto.

DOSPELO JE

blago iz Anglije, krasni vzorci, med njimi Coherecoub in Hormemneg blago, ki ga bo letos nosil moderni svet. Vsako množino se dobi jako ugodno pri trvdki

DRAGO SCHWAB — Ljubljana.

Iz Ljubljane.

k Smrtna kosa. V nedeljo jutraj je po dolgi, mučni bolezni umrla na Rimski cesti št. 7, gđ. Anica Čibej, abiturientka na učiteljsko, stara šele 22 let. Pogreb bo danes popoldne ob 2. iz hiše žalosti na pokopališču k Sv. Križu. — Včeraj je umrla gospa Marija Ban, soproga poštnega poduradnika. Pogreb bo v sredo ob 2. popoldne iz hiše žalosti na Karlovski cesti 24 na pokopališču k Sv. Križu. — V Kolizejski ulici 12 je umrla gospa Roza dr. Kavčičeva, vdova po predsedniku okrožnega sodišča v Novem mestu. Pokopali jo bodo danes popoldne ob 3. na pokopališču na Viču. — V Gosposki ulici 3 ju umrla gđ. Darinka Salbergerjeva, gojenka drugega letnika drž. trgovske šole. Pogreb se bo vršil danes popoldne ob 4. na pokopališču k Sv. Križu. — Vsem pokojnim svetila večna luč! Preostali naše iskreno sožalje!

k Kako zagovarja profesor Pavlič pravice profesorjev? Suplent Polzenik je bil brez varstva odpuščen iz službe. Prof. Pavlič kot odbornik profsorskega društva se ni potegnil za njegove pravice, pač pa za njegove ure, in si jih je naprtil kot nadure.

k Gledališki večer v Rokodelskem domu. Odlične zasluge si je pridobilo ljubljansko rokodelsko društvo za strokovni napredek rokodelskega stanu. Pa tudi v prosvetnem polju izpolnjuje važne naloge v našem mestu. O tem pričajo splošno dostopna tedenska predavanja, ki jih prireja v Rokodelskem domu, zlasti pa tudi številne javne prireditve s petjem, godbo in gledališkimi predstavami. V nedeljo sem bil po srečnem slučaju zopet navzoč pri društveni predstavi prireditvi. Dolg je bil spored, pa bi si bilo običajno želelo še daljšega, tako dobro je bil pripravljen in tako gladko, precizno izvajal. Zelo so nas zadovoljile izbrane pevske točke številnega pevskega zbora, veselili smo se napredka tamburašev, ki so pač šele začetniki, kupleti so želi viharan aplavz, veseloigra pa je dosegla uspeh, kakor si boljšega ne moremo želeli. Občudovali smo režiserja, da je mogel na sorazmerno majhnem odru uprizoriti razkošno, pravi cirkus s pestrnim sporedom. Neprisiljeno, živahno in splošno veselost so vzbudili v resnici duhoviti, salonski doviti klavnoj Avgusta in Fridolina, kakor jih malokdaj slišimo, in je le škoda, da najbrž nikjer niso zapisani. Njuno igranje je bilo prav umetniško. Vse sodelujoče osebe je izborna rešila svojo ne lahko nalogo in pripomoglo k neizbrisnemu vtisu, ki ga je naredila prireditve na vse navzoče.

k Ogenj na Dolenjskem kolodvoru. Na Dolenjskem kolodvoru se je vnela predvčerajšnjem ob četrti na deset streha barake kretničarja Mihe Uršiča. Ogenj je zapazil železniški delavec France Černe, ki je takoj poklical svoje tovariše in obvestil mestne gasilce. Posrečilo pa se je delavcem, da so pogasili ogenj, še predno so prišli gasilci. Od barake je zgorela streha in pa nekaj notranje opreme. Uršič je oškodovan vsled ognja za približno 300, železnica pa za 500 Din. Baraka je bila zavarovana. Ogenj je nastal na ta način, da se je vsled vroče cevi od železne pečice vnela streha.

k Doklade za uslužbence pri mestnem pogrebem zavodu. Notico pod tem naslovom v sobotni številki našega lista moramo popraviti v toliko, da so doklade dobili samo postrežki, katere najame pogrebni zavod od slučaja do slučaja, ne pa stalni uslužbenec.

k Umrli so v Ljubljani: Feliks Kamilo Završnik, železn. uradnik sin, 3 leta. — Frančiška Planinšek, občinska uboga, hiralka, 74 let. — Antonija Keršmanec, železn. mizarja žena, 56 let. — Josip Vinko, hlapec, 25 let. — Ana Balant, posestnikova žena, 61 let. — Fran Štepic, dninar, hiralec, 28 let. — Fran Ferenc, sin orožn. podnarednika, 10 let. — Marija Stojc, žena mlitniškega nadpaznika, 43 let. — Ivan Jamšek, novorojenček, 3 dni. — Hinko Nikolaj Debeljak, trafikantov sin, 3 mesece. — Friderik Illebs, rejeneec, 5 mesecev.

k Priprave za ljubljanske občinske volitve. Bilo je na pustno soboto v pozni nočni uri. Povsod je vladalo veselo predpustno razpoloženje. Sladko vince pa je nekaterim ljudem razvevalo tudi politične jezike in neke sta si stala kmalu nasproti dva bojevita tabora političnih nasprotnikov. Po dolgih uvodnih besedah je prišlo do dejanskega spopada. Žrtve: en polomljen dežnik. Tisti, ki ga je zlomil, se je zaviil v kratko, do kolen segajočo suknjo in je izginil s svojim »Steirerhütle« tiho in neopažen pozdravi. Za njim pa so doneli razni prijetni pozdravi. »Le počakaj, ti kilometer ti, pa ti boš mene? Ti si, ti si gerent, ti si navaden kilometer! Gerent si in kilometer, da veš! Se enkrat naj te dobim, jaz ti bom pokazal! Tako te bom vrget, da boš mislil, da te je »lastenzug« zadell!« Tako je odmevalo po tihih ulicah ob Ljubljani v veseli noči od sobote na nedeljo, dokler ni zmagovitim bojevnikom »gerent«, »kilometer« in »pohajač« izginil iz oči. Radovedni smo, kako bi sodišče ocenilo pridevke »kilometer« ali pa »gerent«, če bi sploh prišlo do ocene.

k Mesarski pomočniki Zadruga mesarjev prirede danes v veliki dvorani Kazine svojo predpustno zabavo. Začetek ob 8. uri.

k Društvo državnih računskih uradnikov v Ljubljani se tem potom iskreno zahvaljuje vsem, ki so na katerikoli način pripomogli, da

je njegova prireditev uspela tako dobro. Ob enem prosi, da ostanejo društvu naklonjeni tudi v bodoče. — Načelstvo.

Iz Lastniki psov se opozarjajo, da morajo letošnje znamke svojih psov prijaviti v svrhu točne razvidnosti v mestnem popisovalnem uradu na magistratu, Galetova hiša, II. nadstropje, soba št. 46. Istotam je treba tudi popisati vsakega psa, ki je došel v mestno območje.

Iz Nalezljive bolezni v Ljubljani. Od 15. do 21. t. m. so bili v Ljubljani naznanjeni sledeči slučajji nalezljivih bolezni: 1 škrlatinke, 14 ošpic, 4 dušilivega kašlja, 1 šena.

Iz Tedenski zdravstveni izkaz. V času od 15. do 21. februarja 1923 je bilo v Ljubljani rojenih 36, mrtvorojena 2, naknadno prijavljena tri rojstva; umrlo je v tem času 26 oseb, od tega 12 tujcev. Vzrok smrti v 3 slučajjih ošpice, v 4 jetika na sopolih, 1 druge oblike jetike, 4 rak in druge zle novotvorbe, 4 bolezni na srcu, 1 pljučnica, 2 druge bolezni na sopolih, 1 krčenje jeter, 5 starost, 1 smrt vsled nezgode, 5 druge bolezni.

Iz Iznani je iz ljubljanskega policijskega okoliša za nedoločen čas že večkrat radi tatvine predkaznovani 22 letni delavec Ivan Jelen, doma iz Soštanja.

Iz Huda gostiteljica. M. H. na Selu pri Ljubljani je prišla Pavla Kaiserjeva vprašati, če je njena mati pri njej. To pa je H., ki je imela ravno štiri moške v gostih, tako ujezilo, da je napadla Kaiserjevo, jo podrla na tla in pošteno pretepla. Kaiserjeva je ovadila hudo gostiteljico, ki bo dobila nagrado za svojo prijaznost v justični palači v znani dvorani št. 28.

Iz Policijski vesti. Od 22. do 23. februarja je aretirala policija tri osebe, in sicer dva radi pijanosti in eno radi soudeležbe tatvine. Ovdab je bilo vložnih 18, in sicer radi tatvine 3 (perilo, drva in čevlji), radi pijanosti 2, radi kajenja nočnega miru 2, radi prestopka cestno policijske reda 4, radi prekoračenja policijske ure 4, radi lahke telesne poškodbe 2 in pa ena radi streljanja, radi lahke telesne poškodbe, radi nevarne grožnje, radi prodaje prstana sumljivega izvora in radi prekoračenja fjakerskega tarifa.

Prosveta.

pr Splošni register k letnikom I.—VI. Uradnega lista ljubljanske in mariborske oblasti. Sestavil dr. Albin Ogris. V Ljubljani 1923. Samozaložba. Cena knjigi 30 Din, proti povzetju 35 Din. Natisnjena je le neznatna zaloga nad številom naročenih komadov in utegne še ta mesec politi. Naročajo se pri dr. Albinu Ogrisu. Ljubljana, Ciril-Metodova ulica 19. (Ček. rač. št. 14.045.)

Narodno gledališče v Ljubljani.

DRAMA:

Začetek ob 8. uri zvečer.

Torek, 24. febr. zaprto.
Sreda, 25. febr.: STRICKOVE SANJE. — D. Četrtek, 26. febr.: ROSMERHOLM. — C. Petek, 27. febr.: PEPELUH. — Red E.
Sobota, 28. febr.: VDOVA ROŠLINKA. — Izv. Nedelja, 1. marca ob 15. uri pop. mladinska predstava: PEPELUH. — Izven. — Ob 20. uri zvečer: VERONIKA DESENIŠKA. Izven.

OPERA:

Začetek ob pol 8. uri zvečer.

Torek, 24. febr. zaprto.
Sreda, 25. febr.: JENUFA. — Red F.
Četrtek, 26. febr. zaprto.
Petek, 27. febr.: LOPUDSKA SIROTICA. — Vojaška predstava. — Izven.
Sobota, 28. febr.: SMRTNA TARANTULA IN KARAKTERISTIČNI PLESI. — Red B.
Nedelja, 1. marca ob 15. uri pop.: MIGNON. Ljudska predstava pri znižanih cenah. — Izven.

Ljudski oder v Ljubljani.

Nedelja, dne 1. marca: »SLUGA IN NJE-GOV GROF«, veseloigra v treh dejanjih. Začetek ob pol osmih zvečer. Igra je noviteta in ena najboljših veseloiger.

Naznanila.

Orel Krakovo-Trnovo priredi v nedeljo, 1. marca ob 4. uri popoldne v Ljudskem domu telovadno akademijo. K obilni udeležbi vlijudno vabi odbor. Predprodaja vstopnic od četrtega do nedelje v trgovini K. T. D. (Ničman) in v nedeljo popoldne 1 uro pred začetkom.

Slovenska krščanska ženska zveza ima svojo redno sejo v sredo, dne 26. t. m. ob petih popoldne v Jugoslovanski tiskarni.

Bolniška blagajna mestnih uslužbencev v Ljubljani ima občni zbor v petek, 27. t. m. ob 7. uri zvečer v dvorani mestnega magistrata.

Turistika in sport.

Kranjska gora. (Sneg.) (Poročilo od 23. t. m.) C + 1. Barometer neizpremenjen. Visoka megla. Sneg pršič — 80 cm visok — nekompaten. Izvrstna smuka.

Sneg v Kamniških planinah. (Poročilo od 22. t. m. iz Velike planine 1555 m). — Sneg pršič — 50 cm visok. Silen vihar. Smuka izborna. Močno sneži. Od Sv. Ambroža naprej pot dostopna s smučmi.

Olimpijski kongres v Pragi. Večkrat že smo ga omenili. Zboroval bo v mesecu maju

v Pragi in se bo bavil z vsemi vprašanji, ki se tičejo prihodnjih olimpijskih iger L. 1928. Prav temeljito bo preštudiral, kaj je treba k olimpijskim igram pristopiti in kaj ne, kje je meja med amaterstvom in profesionalizmom, kje naj se vrši olimpiada 1932 itd. Marsikoga bo zanimal seznam udeležencev; saj se je zglasilo za udeležbo na kongresu 45 držav. Predsedoval bo še zmeraj baron Coubertin; pravi, da bo šel nato v sportni pokoj. Pa saj vemo, kako je to. Nekatere udeležence bomo zapisali, da vidimo, kako si je sport osvojil svet. Iz Argentine je prišel sam predsednik republike, señor de Alvear, iz Avstralije znana sportnika Coombes in Taylor, iz Belgije grof Henry de Baillet-Latour in baron de Laveleye, iz Brazilije trije sportniki; Kitajska bo poslala dr. Vanga, Chile Mate Gormaza, Nemčija državnega tajnika Lewalda, Danska Joharja Nyholma, Francija poleg Coubertina še Alberta Glandaza in grofa Polignaca, Velika Britanija generala Kentisha in lorda Cadogana, Grška grofa Mercati, Indija g. Dorabžija, Italija markija Giulielmi, Jugoslavija polkovnika Jekića in dr. Bučarja, Japonska senatorja profesorja Kano in dr. Kišija, Monaco grofa Vignala, Norveška poveljnika Sverre, Nova Islandija I. P. Firtha, Perzija princa Samata, Avstrija dr. Haudeka, Poljska princa Kazimirja Lubomirskij, Portugalska grofa Penha Garcia, Rusija Leona Urusova, Švedska Edströma in Rosena, Švica barona Blonaya, Južna Afrika Henryja Nourse, Španska barona Guell in pa kneza Albo, Češkoslovaška dr. Guth-Jarkovskýja, Turška beja Selima, Ogrska grofa Andrasija, Amerika W. Garlanda, generala Sherrilla in predsednika Kinleya itd.

Knjiga o olimpijskih igrah. Lanske olimpijske igre so zanesle zanimanje za sport med najširše sloje. Vse časopise je pisalo o njih. Izšlo je tudi že veliko publikacij in jih bomo od časa do časa pogledali. Med najboljšimi deli je knjiga, ki so jo v skupnem delu priredili švicarski sportniki. V uvodu pravijo, da je silno težko pisati zgodovino olimpijskih iger, ker so postale tako obsežne, da posameznih bojev ne moremo več zasledovati. Zato si moramo delo razdeliti. Pisatelji ne marajo kritizirati, saj so to z največjo temeljitostjo opravili že drugi. Sodbja se omeji bolj na tehniško plat, in moramo reči, da je povsod zanesljiva. Delo je obenem skozinsko temeljito, gre do dna; koliko truda je bilo treba, da so vso snov zbrali, pregledali in jo spravili v obliko, ki je pomenu snovi primerna! Marsikdo ne bo zadovoljen s suhoparnim naštevanjem, ker je pričakoval živahen opis. V takem slučaju je treba vzeti pač dve knjigi skupaj, da druga drugo izpopolnjujeta. Suhoparno naštevanje ima prednost objektivnosti in majhnega obsega ter s tem vred nižje cene. Slik je vse polno, večinoma so dobre. Izšla je pa knjiga v založbi Julius Wagner v Curihu.

Po svetu.

sv Umrli je na Dunaju obče spoštovani dunajski časnikar g. Fr. Riemer. Bil je dolgoletni dopisnik več jugoslovanskih listov.

sv Nov mestni grb za Prago. Prof. F. Kysela izdeluje načrt za nov grb mesta Prage. V novem grbu bo češki lev s slovaškim grbom na prsih, ob straneh bodo zastave vseh mest, ki so danes združena v Veliki Pragi. Napis bo Libušino prerokovanje: »Mesto vidim veliké...«

sv Češkoslovaška na mednarodni knjižni razstavi v Firenci. Češkoslovaška vlada je sklenila, da se republika na dostojen način udeleži letošnje mednarodne knjižne razstave v Firenci. Trgovinsko ministrstvo se dogovarja z 10 najodličnejšimi založniškimi tvrdkami, v svrhu kolektivne razstave. Državni centralni grafični zavod bo razstavil 100 umetniško vezanih knjig in zbirko najlepših litografskih in tipografskih del. Dalje pošljejo na razstavo 25 reprodukcij slik iz Strahovske galerije, izvršenih v domačih podjetjih po sistemu monakovskega prof. Haufstängla.

sv Kino v Sing-Singu. Poročevalec nekega newyorškega časopisa je šel obiskat znano jetnišnico Sing-Sing. Ravnateljstvo jetnišnice je v decembru nekaterim jetnikom odločilo smrtno kazen čez Božice, samo da so na božičnem koncertu singsingškega orkestra lahko še sodelovali. Poročevalec je šel gledat kinogledališče; navzočih je bilo okoli 1200 do 1400 gledavcev in so se vsi za predstavo živahno zanimali. Najprvo so igrali Dantejev »Pekel«. Nikdar v svojem življenju še ni videl in slišal poročevalec takega ploskanja kakor tukaj. Če je bilo pritrjevanje namenjeno peklenskim mukam ali pravičnosti, se pri tem žudnem občinstvu ni dalo ugotoviti. Nato je prišla glavna točka: smrtne kazni, zanimiva tembolj, ker je bilo med gledalci več kandidatov za električni stol. (V Ameriki izvršijo smrtno kazen tako, da posadijo obsojenca v tako-zvani električni stol in napeljejo tok vanj.) Film naj bi služil propagandi proti smrtni kazni. V uvodu si videl moža v »smrtni celici«, dalje kriminologa, ki je prosil pri državnem namestniku za pomiloščenje. Namestnik odkloni, obsojenec zatrjuje svojo nedolžnost. V zadnjem trenutku izve namestnik, da se je nekdo na smrtni postelji priznal za krivega. Namestnik hoče obsodbo preprečiti; zastoj, je že usmrčen, prepozno je. Velikansko odobravanje.

sv Največji hotel sveta. Gradijo ga seveda v Ameriki, v mestu Dingslowu. Ima 365 nad-

stropij; v najvišjih 20 ni mogoče stanovati, ker so že v kraljestvu večnega snega in je preveč mraz. Uporabljajo jih samo za hlajenje vina, za drsanje in za ledene shrambe, da se jedi ne pokvari. Potreba gostov se vrši potem majhne električne železnice. Kajti če bi natak na enem koncu miz začel streči kot štirinajstletni pikolo, bi prišel na konec že kot slaboten starček; toliko je gostov. Hotel je tako velik, da ima lastnega župana in da pošilja dva zastopnika v ameriški parlament. Dvanajst veslačev splavlja vsak dan les po Missisipiju dol, ki ga predelajo za zobotrebe v hotelu. V vsakem nadstropju snaži čevlje ščet, ki ima 50 konjskih sil; električna železnica pa posreduje promet od sobe do sobe. Najbolj si pa predstavlja velikost hotela iz tegale, kar ti bom sedaj povedal: tovarna barv ima zaposlenih 200 delavcev; noč in dan izdelujejo rdečo barvo in jo izdelajo v ogromnih množinah. A vendar komaj zadostuje za pobarvanje belih rib z rdečimi pikami, ki jih dajo pri obedu gostom na mizo kot postrovi. Ta hotel je tudi za Ameriko nekaj na konec predpusta spominjajočega.

sv Skrb za Ruse na Francoskem. Karitativno delo za ruske emigrante je malokje tako dobro organizirano kot na Francoskem. Pred tremi leti je bil pariškemu nadškofu prideljen poseben pomožni škof, msgr. Chaptal, z nalogo, da vodi in nadzira vse delo za Ruse na francoskih tleh. V Parizu in drugih večjih francoskih mestih so se ustanovili pomožni sekretariati za Ruse; vodijo jih katoličani, in kot svetovaci so jim prideleni Rusi. Sekretariati preskrbujejo brezposelnim službo, skrbje za vzgojo ruske mladine, za ruske diake in ustanavljajo poletne kolonije za ruske dečke in deklice. Nad 12.000 Rusov je že dobilo službe potom sekretariatov. Rusko di-

jaštvo ima veliko zaupanje do francoskih duhovnikov, pri katerih dobiva močno moralno oporo. Katoliški zavodi sprejemajo brezplačno ruske otroke in jim nudijo vzgojo, ki od govarja nekdanjemu socialnemu stališču njihovih staršev. O počitnicah odhaja ta mladina v vzorno urejene poletne kolonije, kjer pod skrbnim nadzorstvom preživlja svoj prosti čas. Francoski katoličani so si pri Rusih zagotovili trajno hvaležnost, in apostolat ljubezni, ki ga katoličani tako požrtvovalno vrše med nesrečnimi izgnanci, je podrl že marsikak predsodek, ki so ga imeli pravoslavni Rusi do katoličanov.

sv Za žensko volivno pravico v Italiji. Iz Rima poročajo: Narodni svet italijanskih žen pripravila protest proti odklonitvi ženske volivne pravice, s čimer je prišla Italija na vzkriz z 42 državami, ki so volivno pravico ženskam že priznale.

Darovi.

Mesto venca na krsto blagopokojnega g. Andreja Odlaska sta darovali rodbini M. Drnovšek in V. Rabič, tu, Podpornemu društvu slepih 150 Din, za kar se odbor kar najiskreneje zahvaljuje. Prijateljsko omizje pri Tenenteju nam tudi daruje 150 Din namesto venca na grob umrlemu g. Pogačniku in rodbina Tenente v isti namen 100 Din. Potrjujemo prejem in se kar najiskreneje zahvaljujemo. Podporno društvo slepih.

Poizvedovanja.

Zamenjan dežnik. Oni gospod, ki je v ponedeljek popoldne med 11. in 12. uro v kavarni »Emona« pomotoma vzel skoraj nov dežnik, naj ta dežnik vrne pri blagajni, kjer dobi svojega.

Gospodarstvo.

Tržaško pristanišče v l. 1924.

Te dni je priobčila tržaška trgovska zbornica podatke o prometu v tržaškem pristanišču v teku leta 1924.

Leta 1924 je priplulo v tržaško pristanišče 6585 parnikov, odplulo pa 6614. Po morju se je uvozilo 1870.919 ton (od tega 580.000 ton premoga), izvozilo pa 986.024 ton, tako da je znašal celokupni promet po morju 2.856.944 ton napram 2.050.956 ton v letu 1923.

Po železnici je znašal dovoz v Trst 1 milijon 405.958 ton, izvoz pa 1.578.530 ton, tako da je dosegel celokupni promet po železnici 2.984.488 ton, kar pomeni napram letu 1923 porast za približno 960.000 ton.

Celokupni uvoz (po železnici in po morju) je bil leta 1913 3.802.227 ton, v letu 1923 3.322.995 ton, in v letu 1924 3.276.877 ton.

Najznačilnejša je za Trst trgovina s sladkorjem in s bombažem. Ta trgovina se je lanskega leta razvijala ugodno. Lani je znašal uvoz bombaža iz Indije nad 200.000 bal, ki so šle večinoma na Poljsko.

Ker tržaška trgovina narašča, se je pokazala potreba, da pristanišče razširijo. Izdelali so že obsežen projekt, ki ga ravno sedaj proučujejo. Začeli so že graditi dve novi veliki skladišči v prosti luki. Ravnotako so že pričeli z elektrifikacijo različnih sredstev. S pristaniškim delavstvom je sklenjena pogodba, da se more delavni čas v slučaju potrebe podaljšati do polnoči, da se bo delalo tudi ob nedeljah. Na ta način se bo promet v tržaški luki razvijal brez ovir.

Izvozilo se je (po morju in po železnici skupaj) leta 1913 2.345.047 ton, leta 1923 1 milijon 748.419 ton in leta 1924 1.564.154 ton.

Celokupni promet v letu 1913 6.147.274 ton, l. 1923 4.071.414 ton, l. 1924 5.841.431 ton.

Tržaški železniški promet z zaledjem je bil sledeč (v tonah; prva številka: l. 1923, druga l. 1924): Italija 690.163 — 953.097, Češkoslovaška 318.485 — 807.835, Avstrija 473.105 — 639.962, Jugoslavija: 375.892 — 327.616.

Iz teh števil je razvidno, da posebno raste tržaška trgovina s Češkoslovaško, medtem ko izkazuje tržaška trgovina z Jugoslavijo znatno padanje od leta 1923 na 1924. To pa izvira od tega, ker je začela Jugoslavija posluževati se svojih pristanišč v večji meri.

...

g Popravi! Nad člankom »Lesna industrija in trgovina v letu 1924« v nedeljski številki je pomotoma izostalo ime pisca: ing. Franc Sonnbichl, gozdarski upravitelj. Naslov drugega članka se mora glasiti »Varstvo pred neracionalnim kreditiranjem« ne pa »Varstvo pred nacionalnim kreditiranjem«.

g Prva hrvatska štedionica. Na ravnateljski seji Prve hrvatske štedionice, ki se je vršila 21. t. m., se je sklenilo predložiti občenemu zboru, kateri se skliče 14. marca t. l., bilanco za l. 1924, ki zaključuje s Din 20.533.275.09 čistega dobička, oziroma s prenosom iz l. 1923 Din 540.551.12, s čistim dobičkom Din 21 milijonov 73.826.21. Iz poročila ravnateljstva je razvidno, da je prekoračil blagajniški promet vsoto od Din 29 milijard 425 milijonov dinarjev, a celokupni promet 68 milijard 140 milijonov dinarjev. Zlasti je zabeležiti velik porast vlog v preteklem letu in sicer so porasle vloge za 264 milijonov dinarjev tako, da znašajo celokupne vloge Prve hrvatske štedionice 813 milijonov dinarjev. Ta porast v enem le-

tu je bil dozdaj največji, odkar obstoja zavod. Celokupna aktivna zavodna porasla so napram l. 1923 za 278 milijonov dinarjev ter znašajo skupno 1 milijardo 308 milijonov. Ravnateljstvo je sklenilo predložiti občenemu zboru, da izplača dividende za l. 1924 Din 1000 na eno desetico, Din 100 na eno celo, Din 25 na eno četrtinko in Din 10 na eno desetinko delnice, dalje da se prenese po statutarjih določbah tečajni razliki in pokojninskemu zakladu kakor tudi fondu grofa Kulmerja za zgradbo internata za deco uradništva podružnic po Din 600.000 in stavi za dobrodelne namene v letu 1925 Din 500.000 ravnateljstvu na razpolago, medtem ko bi se ostanek Din 542.102.91 prenesel na račun zgube in dobička v l. 1923. Ker je drugi podpredsednik zavoda g. Milan Krešić že dalje časa bolan, je bil radi tega prisiljen, da se zahvali na svoji časti. Na njegovo mesto je bil enoglasno izbran zavodov glavni ravnatelj g. Milivoj Crnadak. — Kakor znano ima ta stari domači zavod tudi v Sloveniji tri podružnice in sicer v Celju, Mariboru in Ljubljani, katerih poslovanje se vse bolj razvija. Zavod je zopet intenzivno posvetil svojo pažnjo podeljevanju kreditov domači industriji, obrti in trgovini.

g Izkaz Narodne banke z dne 15. februarja 1925. (Vse v milijonih dinarjev; v oklepaju razlika napram izkazu z dne 8. februarja 1925.) Aktivna: kovinska podloga 446.4 (— 10.9), posojilo na menice in vrednostne papirje 1.403.3 (— 8.1), račun za odkup kronskih novčanic 1.186.4, račun začasne zamenjave 368.0, državni dolg 2966.3, vrednost zaloznih državnih domen 2138.3, saldo raznih računov 578.8 (— 27.9), skupaj 9.087.6; pasiva: glavnica in rezervni fond 31.3, bankovci v obtoku 5827.0 (— 68.9), račun začasne zamenjave 368.0, državne terjatve 10.2 (+ 8.2), razne obveze 648.9 (+ 13.8), vrednost založenih državnih domen 213.8.3, ažijska 63.7, skupaj 9087.6.

g Carinski dohodki. V prvi desetini meseca februarja t. l. so znašali carinski dohodki 44.860.816 dinarjev. Sledeče carinarnice so dale dohodkov: Ljubljana 3.511.485 dinarjev, Maribor 2.076.762 dinarjev, Jesenice 804.401 dinarjev in Rakek 255.595 dinarjev. — V prvi desetini meseca februarja lanskega leta je bilo carinskih dohodkov 40.260.203 dinarjev. Od 1. aprila 1924 do 11. februarja 1925 so dosegli carinski dohodki 1.483.997.71 dinarjev, medtem ko so znašali od 1. aprila 1923 do 11. februarja 1924 1.457.429.140 dinarjev.

g Otvoritev rečne plovbe na Donavi. Z 21. t. m. je Brodarski sindikat otvoril tovorni promet na vse linijah naših rek.

g Iz Inšpekcije dela. V teku leta 1924 je bilo prijavljenih ministrstvu za socialno politiko 148 tarifičnih pokretov radi povišanja zaslužka, v katerih je bilo zainteresiranih 24 tisoč 625 delavcev. Največje število tarifičnih pokretov je zaznamovanih v lesni, potem v oblačilni in hranih industriji. — V teku leta 1924 je bilo prijavljenih 7297 nesreč pri delu, od teh 144 smrtnih. 14.277 nesmrtnih nesreč se je dogodilo pri strojih, dočim je bilo pri strojih smrtnih nesreč 33.

g Vinski vzorčni semenj priredi »Vinogradniško društvo za Belokrajino«, dne 12. marca 1925 v Metliki v prostorih g. Zalokarja pri kolodvoru. Razstavljena bodo samo belokranjska vina, posebno iz okolice Metlike. Semenj je nadaljevanje vsakoletnih vinskih vzorčnih semenj, ki jih prireja tukajšnje vinogradniško društvo. K obilni udeležbi se va-

bi jo cenjeni trgovci in gostilničarji. Začetek po prihodu dopoldanske vlake ob 1. uri. g. Prašedionia prevzema nekatere podružnice Centralne banke za trgovino obrt, in industrijo. »Prva hrvatska štedionica in Centralna banka za trgovino, obrt in industrijo d. d. v Zagrebu sta se sporazumeli, da prevzame »Prva hrvatska štedionica« od Centralne banke za trgovino, obrt in industrijo njene podružnice v Brodu na Savi, Djakovu, Ivanču, Karlovcu, Mariboru, Novem Sadu, Požegi in Varaždinu. Po prodaji gornjih podružnic in s tem dobljenimi sredstvi bo Centralna banka za trgovino, obrt in industrijo posvetila posebno pažnjo rednemu poslovanju na zagrebškem tržišču.

g. Naša industrija, obrt in trgovina. Pod tem naslovom je izšel izpod peresa g. Milivoja M. Savića, načelnika v ministrstvu trgovine in industrije 4. del zbirke »Naša industrija i zanat«. Omenjeni 4. zvezek donosa opise o produkciji in trgovini naših večinoma izvoznih predmetov in sirovin, potem razprave o industriji za obrambo države in o obrtnikih, njihovi važnosti, njihovih odnošajih napram drugim gospodarskim faktorjem. Knjiga stane 25 dinarjev.

g. Izvoz iz Češkoslovaške v mesecu januarju t. l. Po uradnih statističnih podatkih je Češkoslovaška izvozila v mesecu januarju t. l. 1.089.000 ton blaga v skupni vrednosti 1.506 milijonov Kč. V mesecu januarju lanskega leta je znašal izvoz samo 720.000 ton v vrednosti 800 milijonov Kč. — V mesecu januarju t. l. so bili najvažnejši izvozni predmeti sledeči: premog, šota in les (za 133 milijonov Kč), bombažno blago (za 103 milijonov Kč), sladkor (za 99 milijonov Kč) itd. — V mesecu januarju t. l. je kupila Jugoslavija v Češkoslovaški za 54.880.637 Kč blaga, kar pomeni 3.64 odstot. celokupnega češkoslovaškega izvoza napram 4.15 odstotka v mesecu januarju lanskega leta.

g. Pod kakimi pogoji je mogoče dobiti posojilo na ameriškem denarnem trgu. V zadnjem času se večja zaupanja ameriških kapitalistov do Evrope. Dokaz temu je vedno bolj rastoče število posojil za upostavo evropskega gospodarstva. Ne samo države, tudi razne industrijske tvrdke najemajo posojila v dolarjih. Newyorški Stock Exchange (borza) je odločila, da stavi na države, ki iščejo dovoljenja za trgovanje svojih posojil na newyorški borzi, par natančno formuliranih vprašanj, ki dajejo jasnosti o značaju in važnosti papirjev dotične države. Ta vprašanja se nanašajo na sledeče točke: 1. notranji in zunanji dolg države, ki prosi dovoljenja za kotiranje v emisijski valuti; zunanji dolg je treba navesti tudi v dolarjih. Resnične obveznosti. Naložbe in dohodki iz dovoljenih posojil kakor tudi njih upravljanje. Sestava takih dohodkov v dolarjih za pet let nazaj. Pravne podlage, na katerih naložbe temelje in odkoder prihajajo dohodki. 2. Poročilo o prejšnjih dolgovih, kar se tiče popolnega neplačila, znižanja obrestne mere in ustavitve amortizacijskih odplačil. 3. Veljava, v kateri se plačujejo obresti in amortizacijske vsote. 4. Določbe obveze in osvoboditve. 5. Sestava upravnih dohodkov in izdatkov v zadnjih 5 letih. 6. Sestava svot v dolarjih, ki so bile potrebne v zadnjih 5 letih za plačilo obresti zunanjih dolgov. 7. Statistika uvoza in izvoza, v teži in v dolarjih v zadnjih 5 letih.

Borze.

Ljubljana, 23. februarja 1925.

DENAR.

Zagreb. Berlin 14.80—14.9550, Italija 253.70—256.70 (251.60—254.60), London 295.25—298.25 (292.50—295.50), Newyork 61.70—62.70 (61.25—62.25), Pariz 3.2350—3.2850 (3.27), Praha 183.6250—186.6250 (181.80—184.80), Du-

naj 0.086750—0.088750 (0.0864—0.0884), Zurich 11.94—12.04 (11.87—11.97). Tendence rezervirane; čvrsto.

Curih. Belgrad 8.40 (8.425), Pešta 0.0072, Berlin 1.2380, Italija 21.27 (21.31), London 24.7650 (24.79), Newyork 52.50 (52.0), Pariz 27.07 (27.30), Praha 15.45 (15.415), Dunaj 0.007325 (0.007325), Bukarešt 2.55, Sofija 3.7750.

Dunaj. Devize: Belgrad 1142, Kodanj 12.640, London 337.500, Milan 2896, Newyork 70.935, Pariz 3696, Varšava 13.590. Valute: dolarji 70.460, angleški funt 335.700, lira 28, dinar 1137, češkoslovaška krona 20.

Praga. Devize: Lira 139.375, Zagreb 54.95, Pariz 177%, London 161.30, Newyork 33.80.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Ljubljana. 7% invest. posojilo iz l. 1921. 65 (blago), 2½% državna renta za vojno škodo 154 (denar), Celjska posojilnica, Celje 210—214, Ljubljenska kreditna banka, Ljubljana 235 (denar), Merkantilna banka, Kočevje 100 (denar), Prva hrvatska štedionica, Zagreb 897—900, Slovenska banka, Zagreb 78 (blago), Strojne tovarne in livarne, Ljubljana 138—146, Trbovelj. premogokopna družba, Ljubljana 415—435, Združene papirnice, Vevče 100—116, Stavbna družba, Ljubljana 275—285.

Zagreb. Hrvatska eskomptna banka, Zagreb 111, Hrv. slav. zem. hipot. banka, Zagreb 63, Jugoslavenska banka, Zagreb 102—103, Ljubljanska Kreditna banka, tu 235—243, Prva hrvatska štedionica, Zagreb 900, Slavenška banka, Zagreb 75, Dioničko društvo za eksploatacijo drva, Zagreb 61, Hrv. slav. d. d. za ind. sečera, Osijek 730, Našica 38, Slavonija 57, Trboveljska premogokopna družba, tu 415, 7% drž. invest. posojilo 65.50, Vojna odškodnina 165—169.

Dunaj. Alpine 405.600, Greinitz 438.000, Kranjska industrijska družba 720.000, Trbo-

veljska družba 512.000, Hrv. eskomptna banka 125.000, Leykam 149.000, Jugoslovenska banka 111.000, Avstrijske tvornice za dušik 153.000, Mundus 825.000, Slavonija 61.800.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Bouls hrastovi 29, 36, 43, 56, 60, 80, 100, 130, 3 m dolžine, fco meja 1160 (denar). Deske 20, 25, 30, 40 in 50 mm l. in II. vrste, fco meja 580—600. Trami od 3-3 do 6-8 monte, fco meja 350 (denar). Remeljni 6-6, 7-7, 8-8, pričeljeni, fco meja 630 (blago). Kostanjev les okrogel, fco nakl. post. 27 (blago). Bukova drva okroglice, fco nakl. postaja, 5 vag., 17—18 (zaklj. 17). Zito in poljski pridelki: Pšenica bačka, 74-75, 2%, par. slavonska postaja 530 (blago). Pšenica domača, fco Ljubljana 460—490. Otrobi pšenični drob, fco vag. sloven. postaja 205 (blago). Otrobi pšenični, drobnji, polpapir, poljuta vreče, fco Ljubljana 215 (blago). Koruza nova, promptna, fco Klenak 210 (blago). Koruza nova, promptna, fco Ljubljana 255 (blago). Koruza nova, promptna, fco Postojna tranz. 270 (blago). Koruza nova, dobavitev sukces. do medio marec, fco Postojna tranz. 280 (blago). Koruza nova, dobavitev april, fco Postojna tranz. 290 (blago). Koruza nova, dobavitev maj, fco Postojna tranz. 295 (blago). Oves srbski, par. Ljubljana 335 (blago). Oves bački, rešetan, fco Ljubljana 360 (blago). Oves bački, zdrav, suh, rešetan, fco Ljubljana 370 (blago). Laneno seme, fco Ljubljana 700 (denar). Krompir beli, fco gor. post. 156 (blago). Krompir rdečkasti, semenski, fco štajerska postaja 175—185. Stročnice, sadje: Fižol ribičan, čistčen, fco Ljubljana 350—415. Fižol koks, fco Postojna tranz. 510 (blago). Mast, slanina, sir: Slanina slana, trodelna, fco Vukovar 23 (blago).

Novi Sad. Pšenica 455—465, koruza 200, marec—april 215. Položaj slab.

Originalne (prave) potrebščine fixat in preservat za Opalograph dobite edino le pri L. Baraga, Šelenburgova ulica štev. 6.

DIJAKA sprejem na stanovanje in hrano. Strogo nadzorstvo, instrukcija v hiši. - Naslov v upravi pod št. 1110.

Učenec za špecerijsko trgovino v Ljubljani se sprejme. V poštev pride oni poštenih starišev in z vsjo oskrbo pri stariših. - Naslov se izve v upravi lista pod št. 1061.

Vajenca za KROJASKO obrt, poštenih starišev, sprejme takoj Fran HIMMELREICH - Ljubljana, Pred škofijo 9. 1081

Kuharica do ali ne nad 35 let, uporabna tudi za ostala hišna dela, se sprejme k dvema osebam na Resljevi cesti št. 15, pritličje, desno. 1133

ZOBOZDRAVNIKI, TEHNIKI! Ceno prodam operacijski stol. Interesenti naj javijo svoje naslove upravi pod »Olumpenstuhle«. 1145

Pekovski VAJENEC kateri je že nekoliko izvežban v tej obrti, se sprejme. - Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 1130.

Abs. trgov. tečaja na liceju, z nekaj prakse, išče službe v trgovini ali pri boljši družini. - Naslov v upravi »Slovenca« pod šifro »MARLJIVA« št. 1165.

Ključav. vajenec kateri se že eno leto uči, išče mesta za nadaljevanje učne dobe. - Cenj. ponudbe pod: »Vajenec« na upravo »Slovenca« pod št. 1141.

IŠČE SE kuharica - gospodinja k 2 osebam s 1. marcem. - Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 1146.

Samski, dober kovaški mojster se sprejme v službo. Plača po dogovoru. - Naslov pri upravi lista pod št. 1100.

Vajenca za pekovsko obrt sprejem. Stanovanje in hrana v hiši, drugo po dogovoru. - ANDREJ DOLNAR, pekarija, Ljubljana, Bohoričeva 1.

Mesto prefekta ali domač. učitelja išče akademik. - Cenjene ponudbe na upravo lista pod št. 1151.

Poštena deklica kakih 18 let stara, ki ima veselje do kuhanja in pospravljanja, se sprejme. Naslov v upravi pod št. 1143.

Pianino dobro ohranjen, rujav, amer. sistem, ceno naprodati. - Naslov v upravi pod št. 1108.

Trgovina meš. blaga, s trafiko in gostilniško koncesijo, s stanovanjem, se odda v Zagrebu, Tkalciceva ul. 61. 1150

NA PEPELNICNO SREDO NAMOCENA POLENOVKA v špecerijski trgovini KOVACIC & JAPELJ, Ljubljana, Kongresni trg. 1096

Kupim malo posestvo ali pa mlin kje v bliž. železnice. Ponudbe upravi št. 1166.

SREBRNE KRONE kupim. - Ponudbe na upravo lista pod: »KRONE«.

PRODA SE večja množina krompirja in fižola Kje, pove uprava »Slovenca« št. 1149.

NAPRODAJ JE moderna stavba trnadstropna, novozgrajena, v Celju, ležeča na zelo prometnem prostoru, z lepimi poslovnimi lokali. - Interesentje naj se obrnejo v svrhu informacij na upravo »Slovenca« pod šifro »Moderna stavba« št. 1140.

Moško KOLO dobro ohranjeno, naprodati. - Poljanski nasip 40, v tovarni pri vratarju (stara curnakralj). 1147

Prodaj: mahagoni SPALNICO, poltirnino, in damsko pisalno MIZO, event. na obroke. - Franjo BONCA, Sent Vid 24 nad Ljubljano. 1168

30 kosov motorjev za vrtilni tok 4, 5, 6 KS, 220 380 volt prvovrstni izdelek 3letno tovarniško jamstvo s skladišča

50% pod dnevno ceno prodaj
Elektro Company, Ljubljana, Sv. Petra c. 25
Agitirajte za naše časopise!

Kreditni zavod za trgovino in industrijo
LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 50 (v lastnem poslopu)

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, prodajni in kreditni vsaki vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safe-depositi itd. itd.
Erzvajavke: Kredit Ljubljana
Tel. 40, 457, 543, 805, 806

Ljubezen in zlato. 23
Angleški spisal Jack London, prevel J. M.
»Kaj za zlodja pa se je zgodilo?« je vprašal Henry Finn, ko so prazne sani prišle v krog svetlobe od ognja in ko je opazil, da je bil dolgi, resni Elijin obraz še daljši in celo še resnejši.
Joe Hines je navrgel drv na ogenj in trojica možakov se je, zavita v spalno opravo, zgnatla okrog ognja. Poraščeni Elijin obraz je bil poln ledu, enako obrvi, tako da je bil v svoji kožuhočinasti obleki videti kakor karikatura Božiča.
»Se spominjate na ono veliko jeklo, ki je podpirala ob reki vogal shrambe našega živeža?« je pričel Elija.
Zgodba o nesreči je bila kmalu povedana. Veliko drevo, ki je pri vsej svoji navidezni moči obetalo stati še stoletja, je bolehalo na skritem gnitju. Njegova korenina v zemlji je na ta ali oni način odjenjala. Peza shrambe in zimski snež sta bila preveč zari; ravno vseje, ki ga je tako dolgo vzdrževalo s pomočjo sil svoje okolice, se je zrušilo; zvrnilo se je in treščilo na tla in razdejalo shrambo. V razdejano shrambo so prišli nenasiiti (neka žival) in kar niso požrli, so uničili.
»Požrli so ves špeh, slive, sladkor in pasji živež,« je poročal Elija, »in zlodej naj me, ako vam niso preglodali vreče pa raztresli moko in riž od Dana do Beershebe. Prazne vreče sem našel četrtil milje daleč, kamor so jih zvrlekli.«
Dolgo časa ni nihče izpregovoril. Izgubiti živje v mrtvini severne noči in v deželi, zapuščeni od divjačine, ni bilo nič manj kakor katastrofa. Nepričakovana vest jim ni vzela poguma; neustrašno so zrlili novemu položaju naravnost v lice in ga premotrivali. Joe Hines se je že prvi oglašil.
»S ponovijo lahko izperemo fižol in riž iz snega, akopprav ni bilo riža več kakor osem, deset funtov.«

»Eden bo pač moral vzeti eno vprego psov in odriniti v Sixty Mile,« je dejal Daylight za njim.
»Jaz grem,« je rekel Finn.
Razmišljali so zopet nekaj časa.
»Ampak kako preživimo drugo vprego psov pa tri ljudi, dokler se on ne vrne?« je vprašal Hines.
»Samo eno rečem k celi stvari,« je prispeval Elija. Ti vzemi drugo vprego psov, Joe, pa pojdi po reki Stewart navzgor, dokler ne našeš Indijancev. Nato se vrneš s tovorom mesa. Nazaj prideš mnogo prej kakor se more Henry vrniti iz Sixty Millea; po vajinem odhodu ostaneva tako samo Daylight in jaz, da se preživiva, in preživela se bova dobro in slabo, kakor bo pač mogoče.«
»Zjutraj pa odrinemo vsi do shrambe, da izperemo sneg in vidimo, koliko živeža sploh imamo.« Daylight je legel nazaj, ko je govoril, se zavil v spalno opravo, pa še pristavil: »Najboljše je iti spat, da odrinemo zarana. Dva od vaju se odpeljeta s psi naravnost tja doli, Elija in jaz pa obleževa obe strani pota, ako bi se dalo vzdigniti spotoma kakoga jelena.«
Osmo poglavje.
Ni malo niso izgubljali časa. Hines in Finn sta dospela s psi, že ob zmanjšani meri živeža, v dveh dneh do razdejane shrambe. Tretji dan opoldne je prišel Elija s poročilom, da ni našel niti sledu o severnem jelenu. Tisto noč je došel Daylight z enakim poročilom. Kakor hitro je eden in drugi dospel na lice mesta, je takoj pričel s ponovijo skrbno preiskovati sneg okrog shrambe. Ogromna naloga je bila to, kajti raztreseni fižol so našli celih sto korakov daleč proč. S tem delom so se vsi otepli še en dan. Uspeh je bil klavrn in četvorica možakov je v razdelitvijo peščice funtov živeža, ki so ga oteli, pokazala. kakšnega kova je bila.
Glavni delež so prepusili Daylightu in Eliji, kakor je bil tudi majhen. Možaka, ki sta imela odriniti s psi na pot, eden po reki Stewart navzgor,

drugi navzdol, bi hitrejši prišli do živeža. Tovarisa pa, ki sta ostala, sta imela vzirati za borno zalogo, dokler se ona dva ne bi vrnila. Dočim bi nadalje psi, vsaki z nekoliko unčami fižola na dan, potovali počasi, bi vseeno možaka, ki sta potovala z njimi, v silo lahko imela pse za hrano. Na mestu ostala pa ne bi imela psov, ako bi sila pritislila. To je bil vzrok, da sta Daylight in Elija poskusila srečo z obupnejšo priliko. Manj nista mogla storiti, in jima tudi ni bilo do tega, da storita. Dnevi so potekali in zima je jela neopaženo prehajati v severno pomlad, ki pride iznenada kakor strela. Bila je pomlad leta 1896, ki se je pripravljala. Vsak dan je solnce vzhajalo bolj vzhodno od juga, ostajalo dalje na nebu in zahajalo proti zapadu. Marec je minul in pričel se je april, in Daylight in Elija sta lačna in suha ugibala, kaj se je moglo zgoditi z obema tovarišema. Četudi sta vpoštevala vsako zakasnitev, navrgla pri tem še velikodušno dobro mero, je vseeno že zdavnaj potekel čas, ko bi se morala vrniti. Nobenega dvoma ni bilo več, da sta se ponesrečila. Družba je sicer računala z možnostjo nesreče za enega, in to je bil glavni vzrok, da sta bila onadva odposlana v različne smeri, ampak da je nesreča zadela obadva, to je bil konečni udarec.
Medtem sta Daylight in Elija upajoč zoper upanje živela borno življenje. Mehko vreme še ni nastopilo in tako sta mogla zbirati sneg okoli razdejane shrambe in ga topiti v posodah, loncih in ponvah za zlato. Pustila sta vodo nekaj časa stati in ko sta jo odlila, sta našla na dnu posode tenko usedlino žlema. Bila je moka, neskončno neznatna sled nje, raztresena po tisočih kubičnih metrih snega. V tem žlezu se je tupačam nahajal tudi z vodo namočen list čaja ali pa drobina zmlete kave, poleg delecev prsti in listja. A čim dalje sta se oddaljila od kraja, kjer je bila prej shramba, tem tanjši je postajala sled moke, tem manjši usedlina žlema.

(Dalje sledi.)

Opazni v "Slovenca" imajo vedno uspehi

Zdrave ježice

vagonsko množino, franko oddajna postaja, kupim takoj. - Naslov: **PODOBNIK**, Ljubljana - Moste. 1129

Hiša

v Podgori pri Kamniku se po nizki ceni proda. - Naslov v upravi pod št. 1109.

Krovstvo

FRANC FUJAN, Ljubljana, Galjeva 9, pri dolenskem kolodvoru, izvršuje vsakovrstna krovstva dela s škrljem, skalco, opeko itd. — sprejema popravila raznih starih streh. Zaloge azbestnega škrlja. 1056

Naprodaj

6 m² lipovega LESA. — Poizve se v upravitelstvu graščine na KODELJEVEM, Moste pri Ljubljani. 1079

Akacijev

okrogel LES od 20 cm naprej kupi v večji množini **IVAN ZUPANČIČ**, Leskovec št. 111 pri Krškem. 1123

Otroški voziček

dunajski sistem, pripraven za ležati in sedeti, prav dobro ohranjen, z opremo, se proda po ugodni ceni. Naslov v upravi pod št. 1039.

DRVA ZA KURJAVO (fodrezi od žage) po zmerni ceni — dokler traja zaloga — se dobe pri **Ivan Šiška**, tovarna parket in parna žaga v Ljubljani, Metelkova ulica št. 4. 830

SALAME — kg šunkarice à 41 Din, kg Braunske à 16 Din razpošiljam od 5 kg naprej po povzetju. Za dobro blago in točno postrežbo se jamči. **FR. GOLOB**, mesar in prekajevalec, Šiška-Ljubljana VII.

Semenski OVES — češki — nudi **SEVER in KOMP.**, Ljubljana, Wolfova ulica št. 12. 846

ŠAMOT-

OPEKO in šamot-MOKO (češko) priporoča **F. HOČVAR**, Ljubljana, Dunajska cesta št. 36. 845

Klobuke, dežne plašče, perilo, čevlje, dežnike, čepice, sandale itd. itd.

nudi najugodnejše

JAKOB LAH
Maribor, Glavni trg št. 2

Jugoslovansko društvo za zaščito upnikov v Zagrebu.

Tajništvo za Slovenijo, Ljubljana, Ant. Knezova ul. 3
zastopa svoje člane:

1. Pri PROSTOVOLJNIH IZVENSODNIH PORAVNAVAH in pro- vaja iste z majhnimi stroški v lastnem delokrogu;
2. pri PRISILNIH PORAVNAVAH združuje upnike v konzorcije, ki sami s svojo večino odločujejo o pogojih poravnave;
3. pri KONKURZIH.

Ako nam v vseh treh slučajih izročite potrebne izvlečke, izvršujemo proti majhni odškodnini vse potrebne korake, tako da nimate s postopanjem nobenih skrbi več, a Vaši interesi so varovani do skrajnih mej možnosti.

Vsa pojasnila daje radevolje svojim članom

Tajništvo za Slovenijo, Ljubljana, Ant. Knezova ul. 3.

Telefon 952.

Telefon 952.

Yougoslave Express Réklame Company
družba z o. z. v Ljubljani.

Pri dežel. kot trgovskem sodišču v Ljubljani v trgovski register vpisana tvrdka z glavnico 300.000 Din izvršuje sledeče trgovske posle:

1. IMPORT in EXPORT vseh vrst blaga.
2. KUPUJE in PRODAJA vse vrste blaga in industrijskih izdelkov.
3. Sprejema v KOMISIJSKO TRGOVINO vse vrste blaga.
4. Sprejema ZASTOPSTVA vseh vrst podjetij in trgovin.
5. Sprejema OGLASE za vse tu- in inozemske časopise, revije in tako dalje po izvirnih cenah uprav listov.
6. Izvršuje in posreduje vsakovrstne REKLAME.
7. Izdaja PUBLIKACIJE gospodarskega in reklamnega značaja.
8. Posreduje POSOJILA, PORAVNAVE, KONVERTIRANJE DOLGOV in FINAN. CIRANJE podjetij.
9. Upeljuje in revidira KNJIGOVODSTVA, revidira in sestavlja BILANCE po lastnih strokovnjakih.
10. Prevzema CENTVE in oddaja dotična mnenja po lastnih strokovnjakih.
11. SHRANJUJE dokumente, KAVCIJE, VREDNOSTNE PAPIRJE in dragocenosti.
12. POSREDUJE pri NAKUPU, PRODAJI in zamenjavi NEPREMIČNIN v tu- in inozemstvu ter ureja dotične oblastvene formalnosti.
13. Opravlja INKASO FAKTUR, izvršuje opomine in vnovčuje terjatve s cediranjem.
14. Daje TRGOVKE INFORMACIJE.
15. Nakupuje in prodaja AVTORSKE PRAVICE in PATENTE.
16. Revidira TOVORNE LISTE.
17. Prepisuje in RAZMNOŽUJE SPISE in CIRKULARE.
18. PREVAJA spise v razne jezike.
19. Daje GOSPODARSKE NASVETE.

Vsi gorenji posli se izvršujejo kar najhitreje pod najugodnejšimi pogoji in na najkulantnejši način.

Vprašanja, oferte in naročila naj se naslavlja na

Yougoslave Express Réklame Company,

družba z o. z., LJUBLJANA, Frančiškanska ulica št. 6.

Pisanim vprašanjem je priložiti za odgovor 3 Din, lahko tudi v znamkah. Poslovne ure za stranke vsak delavnik: od 9. do 12. ure in popoldne od 15. do 18. ure.

Telefon 906.

Poštni čekovni račun št. 14.058.

Lesene SODE

s 6 železnimi obroči, od strojnega olja, masti in petroleja, prevzame in plača po Din 50.— do Din 70.— in sode od asfalta in sličnih trdih produktov po Din 30.— do Din 40.—, količini in kvaleteti primerno, franko nakladalna postaja — DRUŽBA »ZORA«, z o. z., Ljubljana, Kralja Petra trg št. 2.

Jugoslov. zavarovalnica išče pod ugodnimi pogoji

mestnega zastopnika za Celje,
mestn. zastopnika za Maribor

Prednost imajo trgovci in lastniki pisarn v sredini mesta v svrhu poslovnega lokala. — Ponudbe na upravo tega lista pod šifro: »Mestno zastopstvo«.

Tužnim srcem naznanjamo, da je naša iskreno ljubljena, nepozabna soproga in dobra mama, gospa

Marija Ban

soproga poštnega poštovnika

danes 23. t. m. ob tričetrt na 3. uro popoldne, previdena s sv. zakramenti, po daljši, mučni bolezni zaspala v Gospodu.

Pogreb preblage rajnice bo v sredo, 25. t. m. ob 2. uri popoldne s Karlovske ceste 24 na pokopališče pri Sv. Križu.

Blag ji spomin!

Ljubljana, dne 23. februarja 1925

Martin Ban, soprog.

Ladi, Lojzi, sinova; Viki, hčerka.

Zahvala.

Povodom bridke izgube naše nepozabne matere, ozir. sestre, tete in stare tete, gospe

Neže Stojc

izrekamo svojo najsrčnejšo zahvalo za vse izraze sožalja, za spremstvo na zadnji poti, za darovano cvetje in za vse druge darove v spomin predrage rajnice.

Ljubljana, dne 23. februarja 1925.

ZALUJOČI OSTALI.

Na zahtevo

Vam stavimo brezplačno proračun za črtanje in vezavo poslovnih knjig po navodilu.

Knjigoveznica K.T.D. v Ljubljani
Kopitarjeva ulica 6. II.

Potrji globoke žalosti naznanjamo tužno vest, da je naša zlata, predobra in nenadomestljiva soproga in hčerka, oziroma mamica in teta, gospa

Marija Strniša roj Zakrajšek

soproga posestnika in sodarskega mojstra

danes, dne 22. t. m. po kratki in mukepolni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, boguvdano zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v torek, dne 24. t. m. ob 3. uri popoldne iz deželne bolnice na pokopališče pri Sv. Križu.

Nepozabno pokojnico priporočamo v blag spomin.

Selo—Moste, dne 22. februarja 1925.

ANTON STRNIŠA, soprog. — **TONČEK** in **MARIJANCEK**, sinčka.
Starši, brat in sestre.

Potrjim srcem naznanjamo svojim sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naša ljubljena hčerka ozir. sestra

Anica Čibej

po dolgi, mučni bolezni, v cvetju mladosti, previdena s tolažili svete vere, danes zjutraj mirno v Gospodu zaspala.

Truplo blagopokojnice se prepelje 24. t. m. ob dveh popoldne iz hiše žalosti, **Rimska cesta 7**, na pokopališče pri Sv. Križu.

Priporočamo jo v blag spomin in molitev.

V Ljubljani, dne 22. februarja 1925.

žalujoča rodbina Čibej.

Potrji od neizmerne žalosti poročamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naš ljubljani oče, stari oče, stric, brat, gospod

Anton Rojec

trgovec in posestnik, načelnik prostov. gasilnega društva v št. Vidu pri Stični

po kratki in mučni bolezni, v 58. letu starosti, preminul.

Pogreb bo v torek, 24. februarja 1925 ob pol 10 dopoldne iz hiše žalosti, na št.-vidsko pokopališče.

Dragega pokojnika priporočamo v blag spomin.

V št. Vidu pri Stični, dne 22. februarja 1925.

JOSIPINA ROJEC roj. **LINC**, soproga.

ANTON, FELIKS, KAREL, LOJZEK, sinovi. — **PEPCA SLAMIČ, MICI, FANČI, MILENČKA**, hčere.

Zahvala.

Za množične prisrčne izraze iskrenega sožalja, ki so nam došli povodom smrti našega nepozabnega brata, strica in svaka, gospoda

Antona Potočnika

trgovca

izrekamo tem potem vsem našo najudanejšo zahvalo.

Dolžnost pa nas veže, da se posebej zahvalimo množičnim prijateljem in trgovskim tovarišem pokojnikovim, ki so ga v velikem številu spremili na njegovi zadnji poti v Ljubljani, združenim ljubljanskim pevcem za prekrasni žalostinki, Sokolu I. v Ljubljani, darovalcem vencev in šopkov; dalje bodi povodom pogreba v Kamniku izrečena naša iskrena zahvala srezkima načelnikom gg. dr. Ogrinu in Keteju, mestnemu županu g. dr. Karbi, ofiserskemu zboru smodnišnice, uradništvu, gg. trgovcem, deputaciji orožnikov, Narodni čitalnici, Prvemu slov. pevskemu društvu »Lira« in »Sokolu« v Kamniku, deputaciji gasilnega društva za udeležbo pri pogrebu in za poklonjene prelepe vence, končno vsem, ki so dragega pokojnika spremili k njegovemu zadnjemu počitku.

KAMNIK, dne 23. februarja 1925.

ZALUJOČI OSTALI.